

ЯК ПАКАРАЮЦЦА
ВЯРШЫНІ

9

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

ЧЫМ ПАПОЎНІЦЬ
ГАРДЭРОБ
ПЕРАД
ХАЛАДАМІ

12

2

КАСТРЫЧНІКА 2021 г.

СУБОТА

№ 190 (29559)

ЦЫТАТА ДНЯ

**Руслан ПАРХАМОВІЧ,
міністр архітэктуры
і будаўніцтва:**

«На найбліжэйшую пляцігодку дзяржаўнай прасармай «Будаўніцтва жылыя» запланаваны пазнальны рост аб'ёмаў у краіне жылыя, якое ўводзіцца. Калі ў мінулым годзе па даведзеным заданні мы будавалі 4 млн м², то да канца гэтай пляцігодкі лічбы складуць практычна 4,5 млн м². Паралельна з гэтым будуць павялічвацца аб'ёмы будаўніцтва жылыя з дзяржаўнай падтрымкай і арэндных квадратных метраў. Запланаваны таксама рост будаўніцтва электражылыя, па якім мы хочам выйсці на паказчык не меншы за 250 тысяч м² за год. Такім чынам, да канца пляцігодкі не менш за трэць ад усяго ўведзенага па краіне жылыя будзе будавацца з выкарыстаннем электраэнергіі для ацяплення і гатавання ежы».

**Педагагічным работнікам Рэспублікі Беларусь
Паважання работнікі сферы адукацыі!
Дарогія сябры!
Сардэчна віншую вас з Днём настаўніка!**

Мы па праве называем гэтае свята ўсенародным. Са шкільных гадоў яно абуджае ў нас самыя цёплыя ўспаміны пра першага настаўніка і першыя шкільныя дні, аб'ядноўвае ў пачуцці ўдзячнасці педагогам, якія штогод вядуць за руку мільёны беларускіх дзяцей у свет ведаў.

Ваша праца — вялікая місія. Час ставіць перад школай глабальныя задачы. Удасканальваюцца змест адукацыі, навучальныя тэхналогіі. Але роля асобы педагога, яго прафесійнае майстэрства, стыль жыцця

і годныя ўчынкi застаюцца галоўнай умовай паспяховасці ўсяго адукацыйнага працэсу.

Самыя шчырыя віншаванні і словы захаплення сёння гучаць у адрас настаўнікаў, якія сэрцам выбралі гэты ганаровы і вельмі адказны шлях. Ваша любоў да дзяцей і свайго прадмета, асабісты прыклад беражлівага стаўлення да традыцый і нацыянальных каштоўнасцяў, цвёрдая грамадзянская пазіцыя выхоўваюць сапраўдных патрыётаў, якія любяць родную зямлю.

Дзякую вам, паважання педагогі, за бясконцую мудрасць, велізарнае цяпленне, чуючы адносіны да вучняў і найвялікшую адданасць сваёй справе. Жадаю моцнага здароўя, шчасця і дабрабыту вам і вашым сям'ям!

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь
Аляксандр ЛУКАШЭНКА.

Навучыць бачыць прыгожа

Дваццаты вучэбны год сямейная пара Кацярына і Андрэй ЛЯЎКОВЫ — педагогі-мастакі — выкладаюць маляванне ў Рагачоўскай дзіцячай школе мастацтваў, даюць хлопчыкам і дзяўчынкам асновы ведаў па жывапісе і кампазіцыі, скульптуры і дэкаратыўна-прыкладным мастацтве, гісторыі мастацтваў. Дзень настаўніка — гэта іх свята. Яны скончылі мастацка-графічны факультэт Віцебскага дзяржаўнага ўніверсітэта, па размеркаванні прыехалі ў горад над Дняпром. Першае месца іх працы — дзіцячая школа. На мастацкім аддзяленні, дзе працуюць Кацярына і Андрэй, вучыцца больш за сто хлопчыкаў і дзяўчынак, а за два дзесяцігоддзі іх педагагічнай дзейнасці альма-матар падрыхтавала цэлую плеяду адукаваных выпускнікоў з цікавым

бачаннем свету. Выпускнікі школы, дзе трэба вучыцца пяць гадоў, паступаюць у профільныя навучальныя ўстановы краіны і замежжа, каб стаць прафесійнымі мастакамі, дызайнерамі, архітэктарамі, мастацтвазнаўцамі, педагогамі і настаўнікамі малявання. У Рагачоўскай школе наладжана пастаянная выстаўка дзіцячых малюнкаў, установа прымае ўдзел ва ўсіх культурных мерапрыемствах горада і раёна. Таленавітыя навучэнцы педагогаў Ляўковых любяць выязджаць на пленеры, удзельнічаюць у прэстыжных конкурсах, дзе заваёўваюць прызавыя месцы.

Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.

г. Рагачоў.

Педагагічная майстэрня

«45 ХВІЛІН УЖО ПРАЙШЛО»?

Настаўніца замежнай мовы — пра эйфарыю на ўроку, імправізацыю і матывацыю да навучання

У сям'і Наталлі КАТЧАНКІ Дзень настаўніка — адно свята на траіх. Сама Наталля выкладае ў Нясвіжскай гімназіі англійскую мову. Яе муж Уладзімір працуе ў той жа навучальнай установе, але яго

спецыялізацыя — нямецкая мова. Маці Наталлі — Ванда Уладзіміраўна Талай — выклдала французскую мову ў вясковай школе 32 гады, з іх пяць — ужо знаходзячыся на пенсіі.

СТАР. 5

КОРАТКА

- Аляксандр Лукашэнка прызначыў Ігара Казлова першым намеснікам начальніка ўстановы адукацыі «Ваенная акадэмія Рэспублікі Беларусь».
- **Выязное пасяджэнне Пастаяннай камісіі па міжнародных справах Палаты прадстаўнікоў прайшло ў пункце пропуску «Брузгі» на беларуска-польскай граніцы.**
- Больш за 190 жанчын Беларусі ўзнагароджаны ордэнам Маці.
- **Міжнародная выстаўка сучаснага авангарда адкрыецца 6 кастрычніка ў Мінску.**
- У краіне прапаноўваецца адмяніць падатковую льготу для ўладальнікаў кватэр.

ISSN 1990 — 763X

9 771990 763008

«Вы — апошняя інстанцыя перад Прэзідэнтам. На паваду ні ў кога не павінны ісці»

«Мы бачым, хто чаго каштуе»

Пытанні кадравай, ідэалагічнай і заканатворчай работы былі ў фокусе ўвагі на нарадзе Прэзідэнта Беларусі з кіраўніцтвам яго Адміністрацыі. Пачалася яна з хвіліны маўчання па загінулым байцы КДБ, пахаванне якога адбывалася гэтым часам

Прэзідэнт выказаў меркаванне, што размовы палітычнага і ідэалагічнага кшталту стануць традыцыйнай.

«З часу апошняй такой сустрэчы абнавіўся і кадравы склад Адміністрацыі, змянілася кіраўніцтва. Ёсць змены ў структуры. Маё пастаяннае патрабаванне да вашай працы, кантролю выканання даручэнняў Прэзідэнта вы ведаеце. Гэта — вельмі жорсткія дысцыпліна і парадак, — кажа Прэзідэнт. — **Ва ўмовах зацяжкай пандэміі і беспрэцэдэнтных выклікаў нашай дзяржаўнасці найважнейшымі фактарамі ў арганізацыі дзейнасці Адміністрацыі таксама становяцца стратэгічнае планаванне і хуткае рэагаванне на змяненне сітуацыі ў краіне і свеце.**»

На думку кіраўніка краіны, сёння як ніколі важна апаздываць час і не гэта адстаць. Гэта датычыцца ўсяго: кадравай палітыкі, графіка работы Прэзідэнта, ідэалогіі, падрыхтоўкі прыняцця палітычных рашэнняў.

«Мае падыходы вядомыя. Наряду праводзяцца, вобразна кажучы, не для «прыгожай карцінкі», а для вырашэння самых надзвычайных задач. Не прымяняючы пазітыўных вынікаў і тых намаганьняў, якія прыкладзены, асабліва ў востры перыяды, гаварыць будзе менавіта аб праблемах», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

КАДРЫ

У кадравую работу, заўважае Прэзідэнт, уключана ўсё кіраўніцтва краіны, і самае глаўное ў падыходзе да гэтай работы — чысціня кадраў. «Не будзе чысціні, парадку ў галовах наўраўне, не трэба ад грамадства патрабаваць гэтага парадку. У дзяржаўных структурах павінны працаваць прафесіяналы з цвёрдай дзяржаўнай пазіцыяй, патрыёты», — лічыць Прэзідэнт.

Ён заўяўляе, што часам не хапае глыбінні вывучэння кандыдатаў — доўга адкрыты вакансіі.

«Хацелася б ведаць, як вядзецца работа з рэзервам кадраў? Нагадаваў. У нас ёсць шэраг талковых, выдатных, высокапрафесійных хлопцаў — палкоўнікаў і нават генералаў, што ў 50—55 гадоў сыходзяць на пенсію. Гэта недапушчальна, іх неабходна выкарыстоўваць. Яны з задавальненнем гатовы працаваць у грамадзянскіх структурах. Гэта выдатныя арганізатары, патрыёты, адданыя, дысцыплінаваныя людзі», — мяркуе кіраўнік краіны.

Браць надзейныя кадры, па водле Прэзідэнта, неабходна з рэгіёнаў, бо менавіта там фарміруецца кіраўнік, які прайшоў усе прыступкі прафесійнага росту, ведае, чым жывуць людзі.

«Менавіта там, размаўляючы з насельніцтвам, вы бачыце настроі ў грамадстве, як на іх уплывае праца кіраўнікоў на месцах. А гэта ў тым ліку адзін з элементаў фарміравання кадравага рэзерву. Але ў першую чаргу гэта работа з людзьмі. Рашэнне праблем, з якімі яны да нас ідуць, павінна быць на асаблівым кантролі, як і выкананне даручэнняў Прэзідэнта», — канстатуе Аляксандр Лукашэнка.

У найбліжэйшы час, ён дадаў, альтэрнатыўна падключыць кадры і правярць выкананне даручэнняў ў ўрадзе, Адміністрацыі, КДК. «Навучыцеся патрабаваць ад сваіх падначаленых, каб і яны выконвалі вашы даручэнні», — акцэнтуюе Прэзідэнт.

Ёсць, падкрэслівае ён, рэсурс у забеспячэнні гэтага кантролю — памочнікі Прэзідэнта, пашыраны іх паўнамоцтвы. Яны могуць сур'ёзна ўплываць на ўсе ўнутраныя пытанні кіравання і нацыянальнай бяспекі.

ІДЭАЛОГІЯ

«Ідэолагі — штучны тавар.

Бываюць добрыя юрысты, эканамісты, але ідэолагамі яны ўсе не будуць. Гэта рэдкасць. І іх трэба бачыць. Дзяўкі Бог, пасля мінулых падзей мы іх заўважылі. Галоўнае — іх зараз задзейнічаць. Чакаю ў гэтым плане якасных змен», — заўяўляе Аляксандр Лукашэнка.

Па яго словах, ідэалагічны недахопы вядомыя — правалена работа з грамадскімі арганізацыямі, як, напрыклад, БРСМ, «Белая Русь». Прэзідэнт адзначае, што наастаць час заканадаўча прапісаць, што такое грамадзянская супольнасць.

«Наша грамадзянская супольнасць — гэта прафсаюзы, БРСМ, ветэранскія, жаночыя арганізацыі. Яны паказалі сябе як грамадзянская супольнасць, яны масавыя і з'яўляюцца апорамі нашага грамадства», — пералічыў кіраўнік краіны.

Прэзідэнт акцэнтуюе неабходнасць дапамагчы з кірункамі дзейнасці арганізацыі новаму кіраўніку БРСМ.

«З ім неабходна працаваць, як працаваў Цэнтральны камітэт партыі з намі, — раскажаў Прэзідэнт. — Рухачца неабходна. Трэба вызначыць кірункі іх работы, каб гэта моладзь разумела кірункі, па якіх неабходна працаваць. Некаторыя ўжо вымалаяліся».

Кіраўнік краіны ў тэму заўважыў, што напярэдадні сустрэчы атрымаў даклад аб сітуацыі ў студэнцкай супольнасці. Па яго словах, справы ідуць добра, але ёсць некаторыя ачагі.

«Трэба з імі размаўляць. Мы ж маем вопыт дыялогавай пляцовак тэрытарыяльных. Чаму б не пайсці да студэнтаў і не арганізаваць гэтыя дыялогавыя пляцоўкі? Кожны студэнт бурліць, кіпіць, часам не ў радок, але гэта яго меркаванне. Мы павінны знайсці ў ім нешта карыснае для краіны і выключыць гэта», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Ён заўважыў неабходнасць прааналізаваць канцэпцыю гістарычнага развіцця Беларусі: ад школьных падручнікаў, да арганізацыі тэматычных праектаў і масавых мерапрыемстваў.

ПЫТАННІ ЗАКАНАТВОРЧАСЦІ

«Самыя важныя палітычныя рашэнні прынятыя на Усебеларускім народным сходзе. Цяпер іх трэба рэалізаваць. Гэта раз-меркаванне паўнамоцтваў Прэзідэнта, рэфэрэндум па Канстытуцыі. Калі б мы свечасова ўзяліся за пераарэамерыкаванне паўнамоцтваў органаў улады, магчыма, не было б і размоў па Канстытуцыі», — кажа кіраўнік краіны.

Нагадавае ён пра неабходнасць здымаць з Прэзідэнта не ўласцівыя яму нагрукі.

«Адміністрацыя павінна ўбываць у галовы людзей: эканоміка — гэта перадусім урад. Калі прыняты нейкія неппулярныя, папулярныя законы — гэта Андрэйчанка і Качанова (спікеры палат парламента. — Зв.)». За гэта трэба несаці адказнасць. Калі казаць пра кадры, ідэалогію, палітыку — гэта кіраўнік Адміністрацыі Сергееўка і яго намеснікі, — сцвярджае Аляксандр Лукашэнка. — А так усё: і добрае, і дрэннае — звалілі на Прэзідэнта. Былі перыяды, калі гэта усё неабходна было канцэнтравана. Сёння мы павінны дэцэнтралізаваць, расканцэнтравана гэта усё на зонах адказнасці». Па словах Прэзідэнта, новая Канстытуцыя павінна паставіць кропку ў гэтых пытаннях.

Нагадаў ён, што работа па нарматыўных прававых актах не павінна праводзіцца месяцамі. Калі рашэнне прынята, нарматыўны акт па ім, дадае Аляксандр Лукашэнка, павінен быць на працягу тыдня ў яго на сталае ці ва ўрадзе.

«Валакіта не загубіць. Як па гэтых іпашніках. Прынята рашэнне ўпарадкаваць, не вылазіць, а ўпарадкаваць. Пача-

лася валакіта. Пайшлі меркаванні: хочучь грошы адабраць, у бюджэце грошай няма, і нас выразаць хочучь як клас. І паехала... Гэта не так. А чаму адбываецца такім чынам? Свечасова не рэалізавалі даручэнні Прэзідэнта», — абурэцца кіраўнік краіны.

Тым не менш, дадае ён, дакументы, якія кладуцца на стол Прэзідэнта, павінны быць старанна прапрацаваны з улікам вывучэння альтэрнатыўных меркаванняў. Гэта датычыцца і вузка юрыдычных напрамкаў, і эканамічных пытанняў.

«Усе рашэнні па эканоміцы выпрацоўваюцца ў Савеце Міністраў. Яны павінны адпавядаць палітычнаму курсу краіны, мэтам развіцця дзяржавы, спрадвечным традыцыям і нашым нацыянальным інтарэсам. Павінны выконвацца прынцыпы справядлівага стаўлення да людзей, роўных правоў і роўнасці ўсіх грамадзян перад законам, — заўяўляе кіраўнік краіны. — Вы — апошняя інстанцыя перад Прэзідэнтам. На паваду ні ў кога не павінны ісці».

Пазначаныя задачы, кажа Аляксандр Лукашэнка, неабходна ўлічваць у працэсе падрыхтоўкі і асвятлення мерапрыемстваў з удзелам Прэзідэнта.

Кіраўнік краіны паўтарыў сваю думку: ініцыятыва павінна зыходзіць у першую чаргу ад Адміністрацыі, а не ад Прэзідэнта. Ён рэзюмаваў: улады прайшлі праз выпрабаванні, якія сталі каштоўным вопытам, яны паказалі праблемы, і з гэтага неабходна рабіць вынікі, дзейнічаць.

«Хто скапыціцца і бегчы не будзе, сыходзьце самі. Беларусь больш не вытрымае такіх хвалюванняў», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Марыя ДАДАЛКА.

Каментарый у тэму

Ігар СЕРГЕЕНКА, кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта:

«Сёння ва ўмовах абстаноўкі, якая дынамічна змяняецца, мы павінны працаваць больш актыўна, аператыўна. Калектыву Адміністрацыі настроены на такую работу. Значная ўвага была ўдзелена на нарадзе працы са сродкамі масавай інфармацыі: як не страціць аўдыторыю, што ёсць, як прывесці новую, як заваяваць моладзь, што сыходзіць у інтэрнэт».

Прэзідэнт у пачатку нарады са сваёй Адміністрацыяй пракаментаваў трагедыю, якая адбылася падчас аперацыйнай праверкі аднаго з раёнаў сталіцы байцамі КДБ.

Пачаў ён з тлумачэння папрока, які выказваецца ў бок байцоў КДБ, што яны былі без бронекамізлек і аховы. «Іх меркаванні былі такія: калі яны ў поўнай экіпіроўцы, людзі хвалюцца, дрэнна ўспрымаюць. Гэта не было спецаперацыяй, гэта былі праверкі. Іх вялі ў грамадзянскай вопратцы. Прысутнічала міліцыя ў форме, некалькі чалавек. Лішніх людзей там не было, каб не напружваць грамадства. Яны так думалі. Складана іх за гэта асуджаць», — растлумачыў кіраўнік краіны.

Ён яшчэ раз нагадаў, што гэта не была спецаперацыя, а толькі адпрацоўка раёна на прадмет прыналежнасці асобных людзей да тэрытарыяльнай дзейнасці.

Падчас гэтай праверкі, па словах Прэзідэнта, з раніцы да часу трагедыі было затрымана шмат людзей, якія сёння даюць паказанні.

«Яны клеяць бірку, дзе напісалі «Працоўны рух». Гэтых «рухавікоў» мы пачалі паказваць і будзем у сеткі вам выкладаць, каб вы разумелі, што гэта за працоўны рух», — сказаў кіраўнік краіны.

Ён працягнуў, што з кватэры, дзе пасля адбылася бойка, наступілі выклікі ў міліцыю з просьбай аб дапамозе. «Хлопцы паглядзелі, што і гэты адрас ёсць у спісе (спіс кватэр, якія неабходна было правярць. — Зв.), просяць аб дапамозе. Нешта там адбылося. І яны, як добрыя беларусы, рынуліся да той кватэры. Грукаюць. Ніхто не адкрывае. Разадаецца другі званок у гэты ж аддзел міліцыі з просьбай аб дапамозе. Ускрываюцца дзверы, людзі заходзяць, каб дапамагчы...» — паведамляе Прэзідэнт.

Паводле яго, гаспадары кватэры ў той час вялі здымкі і ў рэальным рэжыме транслаіравалі кадры за мяжу.

«Калі хлопцы зашлі, Дзіма папярэдзіў іншых, фактычна прыкрываючы групу, забег у кватэру адным з першых. «Зборю на пол!» Замест гэтага страляюць у Дзімтрыя. Прама ў сэрца папаў. І, паміраючы, ён з двух стрэлаў расстраляў забойцу», — раскажаў Прэзідэнт.

Ён папрасіў грамадства не даваць галаслоўных ацэнак сітуацыі. «Мы зараз разбіраемся. Вельмі вялікі масіў інфармацыі», — кажа кіраўнік краіны.

Прэзідэнт мяркуе: гаспадары кватэры (загінулы супрацоўнік ІТ-кампаніі Андрэй Зельцэр і яго жонка) былі папярэджаны, што па раёне ідуць праверкі сілавікамі.

«Яны былі папярэджаны. Хоць здзіўна. Маглі кудысьці ссыць з кватэры», — адзначаў Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнт дадаў, што пасля замахаў на прыхільнікаў улады прыняў рашэнне ліквідаваць шэраг НУА, НКА, апазіцыйных СМІ.

«Усплыў «Працоўны рух». Пытанне: якія адносіны мае гэты аіцыйны, які мае заробкі ў дзясць разоў вышэйшыя, чым сярэдні заробак працоўных, да іх? Ніякага. Гэта звычайна «гітаўскія» чыжыкі еўрапейскага разліву на тэрыторыі Беларусі. Мы сёння бачым іх на падпрпрыемствах. Пакуль больш чым 10—12 не знайшлі са шматлікіх калектываў. Гэта тое ядро, якое павінна было ўзраваць працоўныя калектывы знутры», — заявіў кіраўнік краіны.

Па яго словах, асноўныя сілы гэтых ячэйкі былі накіраваны на пашкоджанне чыгуначных сетак, а прамыя кантакты яны мелі са спецслужбамі ЗША.

Прэзідэнт перапытае разважання, што гібеллю афіцэра было дадзена яму падстава для таго, каб «пайсці фронтам, усіх давіць і травіць».

«Мы не настолькі дурныя, каб у сучасных умовах хадыць фронтамі. Калі мы пойдзем фронтам, пацярпець могуць явявіныя людзі. Могуць папасціся людзі не датычныя да гэтых спраў. Хачу чарговы раз уадкладніць сваю пазіцыю. Мы кропкава, акуратна, з дапамогай спецслужбаў і іншых падраздзяленняў, будзем адпрацоўваць розных людзей, арганізацыі і варыянты», — дадаў Аляксандр Лукашэнка.

Марыя ДАДАЛКА.

Меркаванні

МОЦНЫ ХОД І ХАЛОДНЫ ДУШ

Эксперты выказаліся пра інтэрв'ю Прэзідэнта Беларусі тэлеканалу CNN

Інтэрв'ю Аляксандра Лукашэнкі CNN стала моцным палітэчна-лагічным ходам з мэтай абразуміць гарачыя галовы калектыўнага Захаду і ўціхамірыць яго ваюнічы запал. Такім меркаваннем з БелТА падзяліўся загадчык аддзела сацыялогіі дзяржаўнага кіравання Інстытута сацыялогіі НАН кандыдат філасофскіх навук Мікалай ШЧОКІН.

«Наперакор разнастайным інсінуацыям Прэзідэнт стрымаў сваё слова і даў інтэрв'ю CNN. Будзем шчырымі: ужо сам факт таго, што CNN афіцыйна ўзяла інтэрв'ю ў Аляксандра Лукашэнкі, з'яўляецца безумоўным прызнаннем калектыўным Захадам яго легітымнасці як законна выбранага Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Лічу, што цяпер усе спекуляцыі па пытанні выбараў беспадстаўня і па меншай меры неразумныя, — упэўнены аналітык. — Міжнародны аглядалінік тэлеканала CNN Мэцью Чанс стаў своеасаблівым народным парламенцёрам ад грамадзянскай супольнасці Захаду. Мяркуючы па эфіры, шчырасць, адкрытасць і прамалінейнасць кіраўніка дзяржавы вымусілі журналіста сур'езна пахвалівацца, паколькі ўсе заходнія медыя прывыклі да загадзя падрыхтаваных пытанняў і палітычнага цензуравання сваіх эфіраў».

Мікалай Шчокін лічыць, што Прэзідэнт уступіў у якасці сапраўднага нацыянальнага лідара, які ўмее трымаць удар. «Больш за тое, Аляксандр Лукашэнка задаў нямала пытанняў палітычным элітам Польшчы, Літвы і ў цэлым Захаду, які вядзе двойную гульнію. Аргументавана Прэзідэнт Беларусі практычна маральна прыкаваў усю дзейнасць заходніх краін, раскрывшы іх ілжывасць і безадказнасць. У сувязі з гэтым кіраўнік дзяржавы прадманстраваў усаму свету нацэленасць на канструктыўны дыялог і абарону суверэнітэту краіны. Палітычная формула, якая цэментуе ўсю жыццядзейнасць беларускага народа і агучана Прэзідэнтам, простая — суверэнная і незалежная дзяржава ў саюзе з Расіяй (братэрскім народам) і развіццё на аснове адзінства беларускай нацыі», — сказаў эксперт.

Паводле яго слоў, у гэтым кантэксце цалкам лагічна выглядае рэакцыя шэрагу замежных СМІ і так званай апазіцыі і здраднікаў. «Яна цалкам была прадказальнай — цяпер ворагам нумар два стаў Мэцью Чанс. Усе агучаныя тэмы — міграцыйная праблема, правакацыя з самалётам Ryanair, падыходы краіны ў барацьбе з COVID-19, беларуска-расійскія адносіны — сталі халодным душам для некаторых еўрапейскіх палітыкаў. Ёсць слабая надзея, што CNN выканае сваё абяцанне і ў інтэрнэце размесціць інтэрв'ю без выключэнняў. Нарэшце, у свеце ўжо мала хто давярае палітычнай эліце калектыўнага Захаду, паколькі хлусня і комплекс непаўнацэннасці, падтасоўка фактаў і няўменне чуць і слухаць апанентаў і партнёраў, ганарлівасць і адсутнасць нацэленасці на дыялог сталі брэндам заходнеўрапейскага свету, — падкрэсліў Мікалай Шчокін. — Развязаная спецслужбамі Захаду падрыўная вайна і яе ідэалогія, якая транспіруецца збеглымі, супраць Беларусі з'ядналі беларускі народ і вымусілі ўсёядоміць усе выгады «дэмакратычных свабод», якія нам былі падрыхтаваны».

Мікалай Шчокін прызнае, што Беларусь праходзіць няпросты этап свайго развіцця: наша краіна шмат і чым дзякуючы палітычнай волі Прэзідэнта выстаяла і змагла абараніць сваё непарушанае права жыцця свабодна. «Правальная санкцыйная палітыка Захаду і няўрымслівае жаданне яго эліт ператварыць нашу краіну ў калонію, тэрыторыю адчужэння ператварылі сам калектыўны Запад у палітычнага і эканамічна «кульгавую качку». Апошнія падзеі, звязаныя з забойствам афіцэра КДБ, сталі доказам, што беларускі народ вядзе вайну на выжыванне з нягоднікамі і палітычнымі злачынцамі, якія ўзначальваюць Польшчу, Літву і шэраг іншых краін. Таму інтэрв'ю Аляксандра Лукашэнкі CNN стала моцным палітэчналагічным ходам з мэтай абразуміць гарачыя галовы калектыўнага Захаду і ўціхамірыць яго ваюнічы запал», — рэзюмаваў Мікалай Шчокін.

Прэзідэнт дакладна прадставіў сваю пазіцыю, яго аргументы зра-

зумелыя. Такое меркаванне ў эфіры «Альфа Радые» выказаў аналітык Беларускага інстытута стратэгічных даследаванняў Аляксей АЎДОНІН. Эксперт адзначыў эмацыянальны стан журналіста пасля інтэрв'ю. Ён лічыць, што пастаўленыя кіраўніцтвам тэлеканала мэты дасягнуты не былі. «У прынцыпе, пытанні Аляксандру Рыгоравічу ён задаваў тыповыя, падобныя на тыя, што былі падчас «Вялікай размовы з Прэзідэнтам». Але ўсе мы бачылі, да чаго падводзілі супрацоўнікі CNN. Назіралася спроба перавярнуць рэальнасць і выказаць, што менавіта Беларусь вінаватая ў тых ці іншых праблемах, якія зараз ёсць у тым жа Еўрасаюзе. Але кіраўнік дзяржавы выразна прадстаўляў сваю пазіцыю, яго аргументы былі зразумелыя», — лічыць Аляксей Аўдонін.

Як паведамлялася, Прэзідэнт пагадзіўся на дадзенае інтэрв'ю толькі пры ўмове, што яго пакажуць цалкам, нічога не хаваючы. «Паглядзім, ці выканаюць яны сваё абяцанне. Але ўжо цяпер у амерыканскай прэсе з'явіліся абвінавачванні журналіста CNN у тым, што ён не меў права называць кіраўніка дзяржавы Прэзідэнтам — маўляў, гэта нелегітымна. Мы бачым, што ў лагеры калектыўнага Захаду ёсць разлад, ёсць элементы непаразумнення. Зараз унутры краін Захаду, Еўропы, англасаксонскага аб'яднання ёсць сілы, якія ў рэальнасці зацікаўлены ў тым, каб слухаць і чуць, а ёсць настроеныя на вайну», — адзначыў аналітык.

Ён падкрэсліў, што цяпер такія СМІ, як CNN, BBC, Sky News, фарміруюць грамадскую думку. Сваёй падкачай яны здольныя змяняць грамадскае ўспрыманне той ці іншай сітуацыі. «Калі цяпер CNN выканае сваё абяцанне і ў поўным аб'ёме прадставіць інтэрв'ю, то мадаль свету, якая назіралася апошні год, будзе зменена. Магчымыя і спробы ціску на кіраўніцтва і журналістаў CNN, каб не дапусціць распаўсюджвання інтэрв'ю. Але мы будзем папулярызаваць матэрыял, забяспечым і замежнае суправаджэнне, каб англамоўная аўдыторыя таксама змагла ўбачыць адказы», — падкрэсліў Аляксей Аўдонін.

Гора

«ВЯЛІКІМ СЭРЦАМ ЗАКРЫЎ СВАІХ ТАВАРЫШАЎ»

У Мінску ў клубе імя Ф. Дзяржынскага прайшло развітанне з загінулым супрацоўнікам КДБ Дарчэнім Фядасюком.

«Мы ведаем, хто з'яўляецца натхняльнікам забойства афіцэра КДБ, і лічым, што яны перайшлі чырвоную рысу», — пра гэта заявіў старшыня Камітэта дзяржаўнай бяспекі Іван ТЭРТЭЛЬ падчас развітання з загінулым супрацоўнікам КДБ Дарчэнім Фядасюком, перадаў тэлеканал «Беларусь 1». «Гэта адзін з самых лепшых байцоў. Гэта клапатлівы сын, любячы муж і бацька для сваёй жонкі і маленькай дачкі, верны таварыш, дужы, з вялікім сэрцам. Вось гэтым сваім вялікім сэрцам ён і закрыў сваіх таварышаў. Мы ведаем, што ён першым фактычна зайшоў у гэтую кватэру. У яго крыху было часу на рэзаванне. Але ён абраў тое, што закрыў сваёй спінай, сваім сэрцам сваіх сяброў. Мы, вядома, вельмі смуткуем», — сказаў Іван Тэртэль.

Старшыня КДБ таксама падкрэсліў, што смерць Дарчэні Фядасюка — вялікая страта для вядомства. Па дарчэні кіраўніка дзяржавы сям'і будзе аказана ўся магчымая дапамога.

Кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта Ігар СЕРГЕЕНКА выказвае спачуванні сям'і загінулага.

«Перажыць гэта немагчыма. Хаваць дзіця — гэта самае страшнае, што можа быць», — сказала Старшыня Савета Рэспублікі Наталля КАЧАНОВА. — Гэты малады чалавек толькі ўступіў у жыццё, але ён быў сапраўдным героем нашай краіны. Ён патрыёт нашай краіны. Ён рабіў усё для таго, каб абараніць свет і спакой у нашых сем'ях, у нашай краіне. І таму, вядома, мы смуткуем разам з роднымі і блізкімі. Мы смуткуем усёй краінай, таму што мы не маем права губляць такіх маладых людзей, якія абараняюць нашу краіну».

«Хачу ў гэты цяжкі дзень сказаць, што тыя, хто спрабуе развязаць вайну рознымі спосабамі — тэрарыстычнымі, экстрэмісцкімі, кожнаму будзе дадзена ацэнка, — адзначыў кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта Ігар СЕРГЕЕНКА. — Кожны атрымае па заслугах. Я не палюхаю. Я проста кажу аб тым, што так павінна быць. Подласць, злачыннасць павінны быць пакараныя. А сёння мы смуткуем разам з сям'ёй, разам з усімі людзьмі».

Старшыня Пастаяннай камісіі па нацыянальнай бяспецы Палаты прадстаўнікоў Алег БЕЛАКОНЕЎ лічыць, што мы занадта мякка паступаем з экстрэмістамі і імі падобнымі. «Чамусьці яны дзейнічаюць па-за рамкамі закона, а мы стараемся ўсё зрабіць па законе. Па законе з імі гутарыць, па законе іх пераконваць, па законе іх угаворваць», — дадаў парламентарый.

Як паведамлялася, 28 верасня, падчас правядзення спецыяльных мерапрыемстваў па адрпрацоўцы адрасоў, па якіх маглі знаходзіцца асобы, якія маюць дачыненне да тэрарыстычнай дзейнасці, у адной з кватэр жыллага дома па супрацоўніках праваахоўных органаў асабліва небяспечным злачынцам са стрэльбы быў адкрыты агонь на паражэнне. У выніку супрацоўнік Камітэта дзяржаўнай бяспекі быў смяротна паранены.

Развітанне з загінулым афіцэрам прайшло прадстаўнікі дзяржаўных органаў, грамадскіх аб'яднанняў і сілавых структур, калегі, сябры, простыя беларусы, якія не засталіся ўбаку ад трагедыі.

Матэрыялы падрыхтаваў Пётр ДУНЬКО.

Сітуацыя

Бізнес на бежанцах

На тэрыторыі Польшчы дзейнічае сетка арганізатараў незаконнай міграцыі

Пра гэта паведамліў ў Дзяржпагранкамітэце. «Польшча не хавае, што менавіта з яе тэрыторыі аказваецца садзейнічанне нелегальнай міграцыі. Паводле афіцыйнай статыстыкі, якая амаль штодня публікуецца Пагранічнай вартай у «Твітэры», толькі за апошні месяц на польскай тэрыторыі затрымана амаль 100 памагатах, якія аказвалі садзейнічанне ў перасячэнні польскай граўцы, а таксама забяспечвалі перамяшчэнне бежанцаў у краіны ЕС. Акрамя таго, незаконнае вывясненне замежнікаў у Беларусь забяспечваюць і прадстаўнікі Пагранічнай варты. Карыстаючыся службовым становішчам і ўвядзеннем надзвычайнага становішча ў прыгранічных раёнах, польскія сілавікі падмаюць платы, гвалтоўна выцягваюць і проста выкідаюць людзей

без прытомнасці на беларускую тэрыторыю», — распавялі ў ДПК.

У мэтах утойвання сваіх незаконных дзеянняў ад грамадскасці Польшча не дапускае на лінію мяжы ні журналістаў, ні праваабаронцаў, ні нават прадстаўнікоў еўрапейскага пагранічнага агенцтва Frontex. «Такім чынам, статыстыка Пагранічнай варты Польшчы пра шматлікія затрыманні памагатах на тэрыторыі краіны, а таксама фота- і відэаматэрыялы Дзяржпагранкамітэта Беларусі адносна незаконных дзеянняў польскіх памежнікаў у частцы дапамагання незаконна перасячэння беларускай граўцы сведчаць пра існаванне сеткі арганізатараў незаконнай міграцыі на польскай тэрыторыі», — падкрэслілі ў Дзяржпагранкамітэце.

Наталля КАЧАНАВА:

«Трэба аб'яднаць намаганні, каб сумесна вырашаць глабальныя задачы, што стаяць перад Беларуссю і Расіяй»

Старшыня Савета Рэспублікі сустрэлася з дэлегацыяй Саюза жанчын Расіі.

— Я рада вітаць вас у Савец Рэспублікі і рада знаёмству, — звярнулася яна да ўдзельніц сустрэчы і сказала, што з Саюзам жанчын Расіі пазнаёмілася падчас Еўразійскага жаночага форуму ў Санкт-Пецярбургу, які праходзіў пад старшынствам Валянціны Мацвіенкі. — Зараз мы зноў рыхтуемся да гэтай важнай падзеі. Я рада таму, што такія добрыя адносіны складаюцца паміж нашымі арганізацыямі.

Спікер верхняй палаты беларускага парламента звярнула ўвагу на значнасць супрацоўніцтва жаночых арганізацый дзвюх краін:

— Жанчыны могуць многае. Я заўсёды кажу: мы можам усё. Нам трэба толькі аб'яднаць свае намаганні для таго, каб сумесна вырашаць глабальныя задачы, якія стаяць сёння перад нашымі краінамі, — падкрэсліла Наталля Качанова.

Яна з жалем канстатвала, што сённяшні дзень для Беларусі пачаўся з сумнай падзеі — развітаннем з супрацоўнікам КДБ, маладым афіцэрам, патрыётам сваёй краіны, які загінуў пры выкананні службовага абавязку:

— Так склалася, што ён загінуў, абараняючы сваю краіну. У 2020 годзе мы сутыкнуліся з сур'ёзнай бядою: шмат у чым для нас гэта было нечакана, — сказала Наталля Качанова і прыгадала той адносна нядаўні перыяд. — Я часам прачыналася і думала: няўжо я ў Беларусі? І сёння гэтыя сілы, якія ўздзейнічаюць на нашу краіну, робяць усё, каб дэстабілізаваць сітуацыю ўнутры Беларусі, каб зламаць, разарваць нашу краіну. У гэтым няма ніякага сумневу. І гэты малады хлопец загінуў, выконваючы свой абавязак па абароне Радзімы і нашага народа. Адбылася трагедыя.

Спікер верхняй палаты парламента падкрэсліла: краіна выстаяла ў той складаны перыяд, зробіць гэта і цяпер. Таксама яна падзякавала расійскаму боку за падтрымку:

— Вы заўсёды былі побач з намі. Гэтая падтрымка была патрэбна тады, як патрэбна і цяпер, калі ідзе падпісанне дарожных карт, калі ідзе сумесны рух у рамках інтэграцыйных працэсаў паміж нашымі краінамі, — акцэнтавала яна на важнасці гэтых працэсаў.

У сваю чаргу дэпутат Дзяржаўнай думы Расіі, сакратар Прэзідыума Цэнтральнага савета партыі

«Справядлівая Расія — патрыёты — за праўду» па пытаннях культурнай палітыкі Алена ДРАПЕКА падзякавала Саюзам жанчын дзвюх краін за арганізаваную сустрэчу.

— У нас была магчымасць пагутарыць не толькі з бізнесам, дзелавымі коламі, журналістамі, але і паміж сабой. Мы дэмаваліся аб супрацоўніцтве па некалькіх тэмах, — паведамля яна і сказала, што ў Дзяржаўнай думе курыруе дзве працоўныя групы: адна разглядае пытанне аб незаконным вывазе культурных каштоўнасцяў, сфера дзейнасці другой — пошукавыя атрады.

— Разам з Беларуссю мы знаходзімся ўнутры ЕАЭС, дзе сёння не ўрэгуляваныя пытанні ўнутранага перамяшчэння культурных каштоўнасцяў і адзіных рэстраў выкрадзеных культурных каштоўнасцяў, забароненых да вывазу, — адзначыла парламентарый.

Паводле яе слоў, гэтыя рэстры патрэбныя для мытных і памежных органаў абедзвюх краін пры перамяшчэнні каштоўнасцяў у трэція краіны.

Што датычыцца другога напрамку для ўзаемадзейня — дзейнасці пошукавых атрадаў, — у Расійскай Федэрацыі сутыкнуліся з праблемай, калі археалагічныя помнікі і зямля знаходзяцца ў асобным абароне, а астанкі вайскоўцаў, якія загінулі падчас Вялікай Айчыннай, Першай светскай вайны, не знаходзяцца ў гэтым спісе.

— Прыватныя ўласнікі часам перашкаджаюць правядзенню пошукавых работ на сваёй тэрыторыі, — патлумачыла яна і прапанавала вырашыць гэтыя пытанні на заканадаўчым узроўні. — Мы будзем працаваць сумесна і, магчыма, выйдзем на пагадненне паміж Расіяй і Беларуссю,

а магчыма, і ўнутры ЕАЭС па гэтых пытаннях.

Трэба сказаць, што ў складзе расійскай дэлегацыі была рэктар Санкт-Пецярбургскага сацыяльна-эканамічнага інстытута, старшыня Санкт-Пецярбургскага рэгіянальнага аддзялення Агульнарасійскага грамадска-дзяржаўнай арганізацыі «Саюз жанчын Расіі» — «Жанчыны альянс» Алена КАЛІНІНА. Яна сказала, што задача арганізацыі — развіццё сяброўскіх і міжнародных адносін паміж кампаніямі і людзьмі.

— Летась мы падпісалі дагавор аб супрацоўніцтве з Саюзам жанчын Беларусі. Мы вызначылі цэлі шэраг мерапрыемстваў для таго, каб насыціць дагавор рэальным зместам і каб наша дзейнасць была карыснай, — падкрэсліла яна. — Каб вызначыць шляхі і тактыку развіцця, неабходны асабістыя сустрэчы. Якой бы ні была дасканалая сучасная камунікацыйная тэхніка, асабістая сустрэча — гэта вельмі важна. Мы выдзем канструктыўную размову, гаворым аб будучыні, гаворым аб тым, якія фактары стварыць альбо ліквідаваць для таго, каб супрацоўніцтва жанчын Расіі і Беларусі было эфектыўным.

Яна сказала аб праекце «Жанчыны Расіі і Беларусі: місія стварэння»:

— Мне здаецца, што ў процівагу ўсім пратэсным дзеянням, скажэнню гісторыі і спробам разбурыць добрае стаўленне і павагу адно да аднаго мы хочам прадставіць наша жаданне супрацоўнічаць. І мы абмяркоўваем канкрэтныя меры: выставы, канферэнцыі, умовы для супрацоўніцтва кампаній, і таму ў складзе нашай дэлегацыі кіраўнікі бізнесу і бізнес-асацыяцыяў, — патлумачыла Алена Калініна.

Вольга АНУФРЫЕВА.

Да Дня настаўніка

МУЖЧЫНЫ Ё ШКОЛЕ — РЭДКАСЦЬ

Амаль 94 працэнты ўсіх настаўнікаў, што працуюць у беларускіх школах, маюць вышэйшую адукацыю. Як вынікае са статыстычнага агляду, падрыхтаванага да Дня настаўніка, гэта прафесія носіць у Беларусі ярка выяўленыя жаночы характар. Так, сярод настаўнікаў і кіраўнікоў школ жанчын — 86,5 працэнта.

Стаж работы па спецыяльнасці больш як 15 гадоў маюць 68,6 працэнта педагогаў. Вышэйшую і першую кваліфікацыйную катэгорыю — 78,7 працэнта.

Агульная колькасць настаўнікаў (уключаючы сумяшчальнікаў ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі) у 2020/2021 навучальным годзе склала 111,4 тысячы чалавек: у гарадах і пасёлках працуюць 77,9 тысячы педагогаў, у сельскай мясцовасці — 33,5 тысячы.

Па сваім колькасным складзе сярод іх лідзіруюць настаўнікі замежнай мовы (13 197 чалавек). За імі ідуць настаўнікі матэматыкі (7289), беларускай мовы і літаратуры (6732), рускай мовы і літаратуры (6635). Даволі шмат і фізіку (6549). А вось самыя рэдкія ў школе настаўнікі выяўленчага мастацтва і чарчэння і дапрыжыўнай і медыцынскай падрыхтоўкі — іх усяго 840 і 410 чалавек адпаведна.

Настаўнік Мінскай гімназіі № 7 Максім Ільч ГЛАД на ўроку.

У агульнай колькасці педагогаў, якія выкладаюць у школе асобныя прадметы, прадстаўнікі моцнага полу на пачатак 2020/2021 вучэбнага года складалі 18,3 працэнта. У ТОП-5 прадметаў, дзе колькасць настаўнікаў-мужчын была самая высокая, увайшлі «фізічная культура» (62,7 працэнта ад агульнай колькасці), «дапрыжыўная і медыцынская падрыхтоўка» (58,3 працэнта), «працоўнае навучанне» (42,4 працэнта), «фізіка» (34,3 працэнта) і «гісторыя і грамадазнаўства» (29,3 працэнта).

А вось сярод настаўнікаў беларускай мовы і літаратуры і рускай мовы і літаратуры мужчын-педагогаў амаль няма (усяго 2,6 і 2,1 працэнта адпаведна). Сярод настаўнікаў замежнай мовы іх толькі 5 працэнтаў, біялогіі — 8,9 працэнта, хіміі — 8,5 працэнта.

Усяго на пачатак 2020/2021 вучэбнага года ў краіне працавалі 3009 устаноў агульнай сярэдняй адукацыі, у тым ліку 205 гімназіі і 25 ліцэяў. Колькасць навучэнцаў перавышала 1 мільён 58 тысяч чалавек. У гарадскіх школах на аднаго настаўніка прыпадае 11 вучняў, а ў сельскіх — толькі пяць.

Сярэдняя заробатная плата настаўніка ў студзені — жніўні 2021 года складала 1139,5 рубля.

Надзея НИКАЛАЕВА.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Інфляцыя ў еўразоне ў верасні паказала рэкордны рост за 13 гадоў

Інфляцыя ў еўразоне ў верасні, паводле апублікаваных папярэдніх звестак Еўростата, складала 3,4 % у гадавым выражэнні, павялічыўшыся на 0,4 % у параўнанні з паказчыкам за жнівень. Як сцвярджае агенства Bloomberg, гэта самы высокі ўзровень інфляцыі ў аб'яднанні з 2008 года, паведамля ТАСС. Самы вялікі рост цен — на энерганосбіты (на 17,4 %, у жніўні — на 15,4 %), за імі ідуць прамысловыя тавары (на 2,1 %, у жніўні — на 2,6 %), далей прадукты, алкаголь і тытунь (на 2,1 % / 2 %), а таксама паслугі (на 1,7 % / 1,1 %). Найбольш высокі паказчык інфляцыі ў мінулым месяцы быў зафіксаваны ў Эстоніі (6,4 %), Літве (6,3 %) і Славакіі (5,1 %), самы нізкі — на Мальце (0,7 %), у Партугаліі (1,3 %), Грэцыі і Фінляндыі (па 2,1 %).

У Сальвадоры ўпершыню ажыццявілі крыптамайнінг з выкарыстаннем энергіі вулканаў

Як паведаміў у сваім «Твітэры» прэзідэнт краіны Наіб Букель, Сальвадор здабыў 0,00599179 біткойна — прыкладна \$ 269 — на майнінгавых устаноўках, якія атрымліваюць электраэнергію ад вулкана. Букель адзначыў, што гэты праект усё яшчэ на стадыі распрацоўкі, а здабыча крыптавалюты была ажыццяўлена ў рамках тэсціравання сістэмы. Як вядома, Сальвадор у пачатку верасня абвясціў біткойн афіцыйным плацежным сродкам. Яшчэ раней, у ліпені, прэзідэнт краіны распрацаваў план па арганізацыі здабычы «крыпты» з выкарыстаннем таннай, на 100 % аднаўляльнай і чыстай энергіі вулканаў энергетычнай кампаніяй краіны LaGeo SA de CV. У Сальвадоры знаходзіцца 20 патэнцыйна актыўных вулканаў, сведчаць даныя VolcanoDiscovery.com. Дзяржаву называюць «краінай вулканаў», і па афіцыйных даных ужо цяпер

на геатэрмальную энергію прыпадае амаль чвэрць — каля 22 % — унутранай вытворчасці электрычнасці.

У Брытаніі адкрылі два новыя віды дыназаўраў

На брытанскім востраве Уайт выяўлены шкілеты двух новых відаў вялікіх драпежных дыназаўраў. Даследчыкі называюць адкрыццё вялікім сюрпрызам. Новыя віды, Ceratosuchops inferodios і Riparvenator milnerae, жылі каля 125 мільёнаў гадоў таму. Рэшткі дыназаўраў знаходзілі на востраве на працягу некалькіх гадоў. Першымі адшукалі вялікія фрагменты двух чэрапаў, а пасля каманда мясцовага палеанталогічнага музея падключылася да аматарскіх раскопак і знайшла буйную частку хваста. Цяпер палеантолагі прыйшлі да высновы, што сабраныя фрагменты (іх набралася каля 50) належаць двум новым відам. Фрагменты костак будуць стаўлены ў мясцовым палеанталогічным музеі ў Сэндаўне. Яго куратар, доктар Марцін Хант, лічыць, што знаходка канчаткова замацавала статус вострава Уайт як «меккі для палеантолагаў», якія жадаюць знайсці дыназаўраў.

«45 ХВІЛІН УЖО ПРАЙШЛО?»

ЗДЗІВІЦЬ АНГЛІЧАНІНА...

— Сама я з Нясвіжскага раёна, з вёскі Высокая Ліпа. Мая матуля была і маёй школьнай настаўніцай, таму, шчыра кажучы, я з дзяцінства ведала, што пайду па яе следдах. Яшчэ вучаніцай дапамагала ёй правяраць сшыткі, а французская мова была маім любімым прадметам. У сваім выбары ніколі не сумнявалася — хачу вучыцца ў Мінскім дзяржаўным педагагічным інстытуце замежных моў — там, дзе вучылася і мая маці. Паступіла, скончыла і вось ужо 24 гады працую ў адной установе — Нясвіжскай гімназіі, — расказвае Наталля Катчанка. — Мая маці была не проста маім настаўнікам, але і прыкладам, як трэба сябе паводзіць на ўроку, як ставіцца да вучняў. Мяне заўсёды захалялі яе энтузіязм і энергічнасць. Яна ўсе заняткі вяла стоячы, і я таксама не ўяўляю, як можна сядзець на ўроку за настаўніцкім сталом. Я ўвесь час у руху, затое бачу ўсіх дзяцей.

— **Наталля Уладзіміраўна, многім выпускнікам савецкай школы замежная мова так і не скарылася. Ці можна навучыць ёй кожнага альбо для гэтага павінны быць пэўныя здольнасці?**

— Вельмі шмат залежыць ад матывацыі і ўнутранай патрэбы. А дзеці гэтай патрэбы яшчэ не адчуваюць, таму неабходна прыкласці пэўныя намаганні, каб улюбліць у свой прадмет і натхніць. Здольнасці могуць паскорыць працэс вывучэння, але галоўны каталізатар — усё ж такі матывацыя. Так, у савецкія часы школьнікі вучыліся пераважна чытаць і перакладаць, а не размаўляць, сучасных метадык яшчэ не было. І ўвогуле, было незразумела, навошта нам замежная мова і дзе яна можа спатрэбіцца. А сёння ўрокі замежнай мовы маюць практычную камунікатыўную арыентаванасць. Я, напрыклад, у сваёй педагагічнай практыцы прымяняю прынцыпы актыўнай ацэнкі. Мы разам з вучнямі ставім на пачатку ўрока мэту, якой хочам дасягнуць. Гэта прынцыпова важны момант. Мэта павінна быць зразумелай, яшчэ лепш — каб яна была сфармуляваная на мове вучняў.

«**Ніводны ўрок не гэта спрагназаваць да канца. Непасрэдна на ўроку можа адбыцца азарэнне, ён пойдзе зусім па іншым кірунку і атрымаецца нават лепшы, чым планавалася.**»

Камунікатыўную накіраванасць маюць і сучасныя падручнікі. Да таго ж сёння ёсць шмат дадатковых магчымасцяў для авалодання замежных мовамі: можна глядзець відэаролікі, кінастужкі без перакладу, слухаць замежных выканаўцаў, чытаць замежны літаратуру на мове арыгінала.

Можа, гэта прагучыць не вельмі сціпла, але калі вучні нашай гімназіі трапляюць у іншыя ўстановы адукацыі (у Мінскі абласны ліцей, Ліцей БДУ), мы чуюм пра іх толькі станоўчыя водгукі. Нясвіжская гімназія — гэта як знак якасці. Нашы дзеці свабодна размаўляюць на замежнай мове, не баяцца гэта рабіць. Некалькі гадоў таму ў гі-

мназію прыязджаў вядомы брытанскі педагог Рос Морысан Макгіл, пісьменнік, блогер і стваральнік сайта teachertoolkit.co.uk (інструменты для настаўніка), у якога цяпер больш за 10 мільёнаў чытачоў. Рос нават намінаваўся газетай The Sunday Times у лік 500 самых уплывовых людзей у Вялікабрытаніі. Дык вось, нашым гімназістам удалося яго здзівіць (*усміхаецца*). Рос сказаў, што быў у многіх краінах, але беларускія дзеці скарылі яго сваёй шчырасцю і адкрытасцю, адзначыў, што яны першыя робяць крок насустрач незнаёмаму чалавеку з чужой краіны.

ШЧЫРАСЦЬ ВІТАЕЦА...

— **А вы ліберальны ці патрабавальны настаўнік? Чаго ніколі не дапусціце на сваім ўроку ці па-за ўрокамі ў тасунках з вучнямі?**

— Не дапусчу хлусні. Адносіны з дзецьмі павінны будавацца на даверы. Калі, напрыклад, вучань не падрыхтаваўся да ўрока, я заўсёды пытаюся, у чым прычы-

— Калі вучні чуюць званок на перапынак і пытаюцца: «А што, 45 хвілін ужо прайшло?», для мяне гэта найлепшы паказчык, што ўрок атрымаўся, працэс ідзе, і дзеці працуюць ад пачатку ўрока і да канца. Гэта проста настаўніцкі кайф, якім хочацца падзяліцца з калегамі. Але ніводны ўрок не гэта спрагназаваць да канца. Непасрэдна на ўроку можа адбыцца азарэнне, ён пойдзе зусім па іншым кірунку і атрымаецца нават лепшы, чым планавалася. Імпрэвізацыя дадае іскрынку любому ўроку.

МЕДЫЙНАЯ АДУКАВАНАСЦЬ

— **Ведаю, што вы працуеце і над дапаможнікамі для настаўнікаў. Гэта ж вельмізная праца. Што натхніла ўзяцца за яе? Ніхто не пытаўся, навошта гэта вам?**

— Такія пытанні гучаць пастаянна. У маі выйшлі «Планы-канспекты для падручніка 10 класа па англійскай мове». Гэта сумесная праца з маёй калегай з Мазыры Веранікай Арловай. Вялікая ўдача — сустрэць аднадумца.

на. І дзеці ведаюць, што мне лепш сказаць праўду. Разумею, што вучні — вельмі загружаныя па вучобе, ёсць яшчэ шматлікія пазакласныя і пазашкольныя мерапрыемствы, і ў іх часам проста не хапае сіл на выкананне дамашняга задання. Яны падаюць на ложка і засынаюць. Я цаню адкрытасць і не зацікаўлена ў дрэнных адзнаках, бо гэта самы горшы матыватар для вучобы. У сваю чаргу, сама імкнуся быць заўсёды шчырай з вучнямі. Калі не ведаю адказу на іх пытанне, прызнаю гэта і абяцаю абавязкова знайсці яго да наступнага ўрока.

— **Ці падзяляеце вы думку, што без канкурэнцыі немагчыма рушыць наперад? Урокі могуць быць без адзнак у балах?**

— Мая мара — перайсці на безадзнакавую сістэму, бо адзнакі, на маю думку, перашкаджаюць вучням быць на ўроку свабоднымі. У малодшых класах дзеці на іх асабліва моцна зацываюцца, баяцца, што атрымаюць не тую адзнаку, якую «заказалі» бацькі. У малых спрацоўвае ўнутраны тормаза, які не дае магчымасці на ўроку раскрысціцца. Вучні думаюць толькі аб тым, каб не зрабіць памылку і не знізіць свой бал. Увогуле, у адукацыі павінна быць не спаборніцтва асяроддзе, а прастора для сумеснай творчасці, сумеснай калектыўнай дзейнасці. Навык каманднай працы арыхаючы для XXI стагоддзя. Менавіта таму я і не люблю розныя конкурсы.

— **А якім павінен быць ўрок, каб ён прынёс задавальненне і настаўніку, і вучню?**

Мы абедзве — настаўнікі-метадысты. Нас аб'яднала актыўная ацэнка і медыяадукацыя. Мы шмат выступаем перад настаўнікамі на розных семінарах і курсах, у нас ёсць шмат напрацовак. І мы вырашылі, што трэба падзяліцца гэтым з усімі. Як пахарталаў Рос Макгіл, «для настаўнікаў, якія не дзеляцца з калегамі сваімі ведамі, у пекле будзе адмысловае месца» (*смяецца*). Галоўная ідэя планаў — рэалізацыя прынцыпаў стратэгіі Актыўнай ацэнкі праз медыяадукацыйны патэнцыял. Дзякуючы разнастайным практыкаванням і рабоце з дыяграмамі, схемамі, анімацыямі, малюнкамі і фота вучні вучацца аналізаваць і крытычна ацэньваць прапанаваны медыякантэнт, а таксама ствараць уласны прадукт. Для кожнага ўрока мэта сфармулявана як прагназаваны вынік, і вучні разумеюць, што канкрэтна яны вывучаць у межах ўрока. Да кожнага ўрока, а таксама да некаторых заданняў (у тым ліку і дамашніх) прапісаны крытэрыі ацэньвання. Гэта дапамагае зрабіць сітуацыю выстаўлення адзнак максімальна прайзрыстай. Таксама амаль да кожнага ўрока сфармулявана ключавое пытанне, якое, безумоўна, выклікае зацікаўленасць у вучняў і павысіць матывацыю да вывучэння новай тэмы. Зараз мы ўжо працуем над дапаможнікамі з планами-канспектамі ўрокаў для 11-х класаў.

— **Вы згадалі медыяадукацыю. А як медыяадукацыйны рэсурс можна задзейнічаць на ўроках замежнай мовы?**

— У параўнанні з іншымі прадметнікамі, у настаўнікаў замежнай

мовы больш магчымасцяў для медыяадукацыйнай дзейнасці на ўроку. Напрыклад, для ўвядзення вучняў у іншамовную камунікатыўную сітуацыю, адпрацоўкі актыўнай лексікі, развіцця навыкаў вуснай мовы можна выкарыстоўваць любы фрагмент тэлеперадачы, ролік з інтэрнэту, вытрымку з артыкула, цэлы артыкул або цытату вядомага чалавека. Можна дыскатуваць, абмянявацца думкамі па розных праблемах у класе, у сацыяльных сетках або пісаць на электронную скрынку. У кожным класе, нават пачынаючы з трэцяга і чацвёртага і заканчваючы адзінаццатым, можна з поспехам выкарыстоўваць формы навучання, якія будуць накіраваны на павышэнне медыяай адукаванасці вучняў, жаданне чытаць, даведвацца новае, крытычна ставіцца да інфармацыі, быць аўтарамі медыяпааведамленняў.

У сярэднім школьным узросце вельмі важна развіваць такія медыяйныя ўменні, як асэнсаваны пошук інфармацыйнай крыніцы з улікам запятаў, разуменне наступстваў ад карыстання неправеранай інфармацыяй, ўменне ажыццяўляць пошук у традыцыйных і электронных крыніцах, такіх як вэб-сайты, блогі, парталы і друкаваныя матэрыялы, ўменне дакладна фармуляваць запыт. Любую атрыманую інфармацыю трэба крытычна ацэньваць. І настаўнік павінен гэтаму навучыць.

АДПАЧЫЦЬ... У ГУЛЬНІ

— **А як доўга можна працаваць у рэжыме шматзадачнасці? Як вам удаецца абараніцца ад прафесійнага самавыгарання? Тым больш што ў сям'і — двое педагогаў і двое дзяцей-школьнікаў? Ці ёсць у вас нейкія сямейныя рэцэпты? Як вы аднаўляецеся? Што можа вас натхніць?**

— У нас трое дзяцей. Старэйшы сын Паша ўжо скончыў Беларускае дзяржаўнае медыцынскае ўніверсітэт і працуе ў нашай раённай бальніцы хірургам. І так сталася, што ва ўсіх трох я ў розных класах выкладаю англіійскую мову. Вядома, калі твае бацька і маці працуюць у гімназіі, дзе ты вучышся, — гэта няпроста, бо накладвае дадатковую адзнакасць. Ну як можна прыйсці ў школу непадрыхтаваным? Мой сярэдні сын Ваня аднойчы сказаў: «Лепш бы я вучыўся ў іншай школе». Ён, дарэчы, любіць правярыць мяне, ці ведаю я нейкія сучасныя выразы. Асабліва я падверглася «выпрабаванням» з яго боку пасля англійскага летніка, дзе ён удзельнічаў. Мая малодшая дачка, дзесяцігадовая Маша, якая вельмі любіць маляваць, кажа: «Матуля, не крыйдуй, але маляванне я люблю больш, чым англійскую мову». А я не крыйдую, бо бачу, што ў дачкі ёсць талент, хоць наша педагагічная дынастыя можа і не атрымаць працяг. Лічу, што кожны павінен знайсці сабе занятка па душы, бацькі ні ў якім разе не павінны ціснуць. І дзіцяці ні ў якім разе не гэта казаць, што яго мэта — няправільная...

У нашай сям'і ёсць агульнае для ўсіх захаляненне — інтэлектуальныя гульні. Муж з'яўляецца кіраўніком інтэлектуальных каманд у нашай гімназіі. І дзеці, і педагогі пад яго кіраўніцтвам дабіваюцца вельмі добрых вынікаў на самых розных узроўнях. Каманда «Да сустрэчы на Марсе» — двойчы чэмпіёны Беларусі па каманднай «Сваёй гульні» ў 2019 і 2020 гадах,

а «Рачкі» — віцэ-чэмпіёны краіны па «Брэйн-рынг» ў 2019 годзе.

Інтэлектуальныя гульні — гэта адукацыя. Нават пасля цяжкага дня дзеці з задавальненнем ходзяць на трэніроўкі, гуляюць, камунікуюць паміж сабой. Такія гульні развіваюць ва ўсіх нестандартны падыход да рашэння розных задач і сітуацый, у тым ліку вучэбных. І мы, педагогі гімназіі, удзельнічаем у гульніх як дарослая каманда. Для нас гэта перазагрузка і спосаб абстрагавацца ад працы.

Зараз наш сын Ваня вучыцца ў Ліцей БДУ і працягвае ўдзельнічаць у інтэлектуальным руху ліцей. Ён нават згуляў у камандзе Белдзяржуніверсітэта, прысвечанай яму стагоддзю, якую паказваюць у серыі асенніх гульні на АНТ. У каманду ўвайшлі выкладчыкі, некалькі студэнтаў і наш сын. Для нас, бацькоў, гэта падстава для гонару. І Маша наша таксама з задавальненнем ходзіць на інтэлектуальныя трэніроўкі. Дома мы любім разам з дзецьмі гуляць у настольныя гульні. А яшчэ любім прагуляць па нашаму Нясвіжскаму парку.

«**Мая мара — перайсці на безадзнакавую сістэму, бо адзнакі, на маю думку, перашкаджаюць вучням быць на ўроку свабоднымі.**»

— **У школе вучацца два пакаленні: пакаленне Z і пакаленне Alfa (дзеці, якія нарадзіліся пасля 2010 года). Ці адчулі ў вас розніцу? Чым вас здзіўляюць сучасныя дзеці?**

— У мяне вучні, так бы мовіць, на самы розны густ: пасля ўрока ў трэцім класе я іду да адзінаццатых класнікаў. А яшчэ ў мяне ёсць пяцікласнікі і дзевяцікласнікі. І мне трэба прадумаць заняткі так, каб зацікавіць дзяцей з улікам іх узросту, а гэта зусім розныя ўрокі. Як у класнага кіраўніка ў мяне было ўжо тры выпускі. Апошні — гэтым летам, а з верасня мне даручылі пяцікласнікаў. Я, напэўна, пажыццёвы класны кіраўнік (*смяецца*). Так, дзеці змяніліся, але мне цікава і з малымі, і з дзецьмі сярэдняга ўзросту, і са старшакласнікамі. Я ўвогуле люблю, каб вучні мяне здзіўлялі. З пяцікласнікаў і цікава, і складацца адначасова. Для мяне гэта сапраўдны выклік. Іх трыццаць чалавек, яны гарэзнікі, вельмі жывавыя. У пачатковай школе ім не пашанцавала — змянілася пяць настаўнікаў, таму зараз працую над тым, каб сфарміраваць з іх калектыў. Спалдаецца, атрымаецца. Мае вучні вельмі розныя, але тым цікавей. Заўважыла, што дзеці тонка адчуваюць мой настрой, асабліва старэйшыя. Калі наваляваюцца нейкія праблемы, яны пытаюцца, што здарылася, прапануюць дапамагчы, спачувваюць, імкнучыся мяне не засмучаць, і гэта вельмі краане.

— **І ўсё ж якія выпускнікі павінны выходзіць са школы?**

— Людзі, якія крытычна ацэньваюць усё, што адбываецца наокол, не баяцца выказаць сваю думку і паважаюць меркаванне іншага, могуць прыняць чужую пазіцыю, нават калі з ёй не згодныя, могуць аргументаваць свой пункт гледжання і даказаць, чаму яны думаюць менавіта так ці інакш. Я гатовая пералічыць і іншыя важныя soft skills (мяккія навыкі), але крытычнае мысленне павінна стаяць на першым месцы.

Надзея НІКАЛАЕВА.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Без купюр

ЗГОДНА З ФАКТАМІ

Расійскія архівісты запрасілі беларускіх калег далучыцца да работы над выданнем, прысвечаным 75-годдзю Нюрнбергскага працэсу

Архівісты дзвюх краін і раней плённа супрацоўнічалі, але за апошні час штуршоў для новых сумесных даследаванняў стала яшчэ больш. У верасні ў Магілёве адбылося сумеснае пасаджэнне калегій Дэпартаменту па архівах і справаходстве Міністэрства юстыцыі Рэспублікі Беларусь і Федэральнага архіўнага агенцтва Расійскай Федэрацыі. «Магілёўшыня, як памежжа з Расіяй, актыўна ўзаемадзейнічала са сваім блізім суседом у розныя эпохі, — адзначыў падчас сустрэчы намеснік старшыні Магілёўскага аблвыканкама Валерый МАЛАШКА. — А зараз, калі працэс фарміравання асноў Саюзнай дзяржавы паскорыўся, сувязі павінны стаць яшчэ больш трывалымі».

больш дакументаў, з якіх зняты грыф сакрэтнасці. Адзіная праблема — копіі дакументаў каштуюць вельмі дорага.

Магілёўскія музейчыкі таксама зацікаўлены ў атрыманні копій дакументаў, якія датычацца перыяду Стаўкі Вярхоўнага Галоўна-камандуючага Расійскай арміі ў Магілёве. І праблема зноў-такі ў грошах. На сустрэчы архівістаў яны звярнуліся да расіян з просьбай дапамагчы. Абяцалі разгледзець пытанне, але ж не хавалі, што таксама заклапочаны ў пошуках сродкаў. Дарэчы, адна з

сайт partizany.by пра падзвігі і лёс партызанаў. Удзельнікі сустрэчы змаглі таксама азнаёміцца з аднайменнай інтэрактыўнай выстаўкай — алічбаванымі дакументамі Нацыянальнага архіва Рэспублікі Беларусь і электроннымі карткамі, якія складзены на іх аснове. На партале з аднайменнай назвай болей чым 190 тысяч персанальных даных партызанаў. Выстаўка са змяненнямі экспануецца ўжо некалькі гадоў. «Яна пабывала нават за мяжой, — адзначыў дырэктар Нацыянальнага архіва Рэспублікі Беларусь Андрэй ДЗЕМЯНЮК. — У Падмаскоўі на конкурсе яна заняла трэцяе месца. Зараз мы яе паказваем ва ўстановах адукацыі».

Да 7 кастрычніка выстаўка будзе знаходзіцца ў МДУ імя А. А. Куляшова, затым перамясціцца спачатку ў Беларуска-Расійскі ўніверсітэт, затым — у Беларускае дзяржаўнае ўніверсітэцкае сельскагаспадарчую акадэмію ў Горках.

У найбліжэйшыя планы расійскіх архівістаў уваходзіць выданне, прысвечанае 75-годдзю Нюрнбергскага працэсу. Яны запрасілі беларускіх калег далучыцца да справы.

— І мы абавязкова дапаможам дакументамі, — запэўніў Віктар Кураш. — Наогул, у нас вельмі багаты фонд, ён складае 13 285 тысяч адзінак захавання. Калі палічы перавесці ў кіламетры, атрымаецца 214 кіламетраў — прыблізна як ад Мінска да Магілёва. Мы зацікаўлены ў тым, каб як мага болей данесці праўдзівую інфармацыю да беларускага і расійскага насельніцтва.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

Фота з сайта mogilevnews.by

рыка-патрыятычнага пошуквага клуба «Віктру» і аўтар шматлікіх дакументальных кніг пра вайну Мікалай БАРЫСЕНКА высока ацаніў такое супрацоўніцтва.

— Любая сустрэча архівістаў — гэта крок насустрэч, — лічыць ён. — Абмен фондамі, інфармаванне пра тое, што захоўваецца ў архівах, — найважнейшы складнік для любога даследчыка. Я прагледзеў кнігу «Без тэрміну даўніны» па Магілёўскай вобласці і вельмі ўражаны. Яе каштоўнасць у тым, што тут упершыню сабраны разам першакрыніцы па генацыдзе, знішчэнні нашых грамадзян. Не трэба вывучаць дзясяткі іншых выданняў. Важ-

на, што тут лічы рэальныя, не скажоныя, складзеныя на аснове фактаў надзвычайных камісій па даследаванні страты, якую нанеслі фашысты падчас вайны. Гэта акты 1944 года, а не 1960-х, якімі мы ў асноўным карысталіся. Асабіста для нас было адкрыццём даведацца, што захаваліся спісы ахвэр Лупалаўскага лагера смерці, які знаходзіўся ў Магілёве. І гэта бяссценная інфармацыя, бо мы лічылі, што яна страчана. Вопытны пошукавік шмат гадоў працуе ў расійскіх архівах, ведае, наколькі карысная і важная там для беларусаў інфармацыя. Апошнім часам стала яшчэ

тэм, якую беларусы з расіянямі абмеркавалі на калегіі, менавіта пазабюджэтная дзейнасць. Яна павялічваецца, але ўсё ж такі асноўныя сродкі на захаванне дакументаў паступаюць з бюджэту.

У сумесныя планы архівістаў уваходзіць стварэнне і развіццё навукова-даведачнага апарату, які б дазволіў удакладніць існуючую сістэму і зрабіць яе больш даступнай. Гэтую тэму прадстаўнікі навукова-даследчых інстытутаў і буйных архіваў Беларусі і Расіі абмеркавалі падчас пасаджэння круглага стала. У выніку аднаго з найбольш удалых беларускіх праектаў быў створаны ўнікальны

Гісторыя ўніверсітэта — у аўтобусе

Да 100-годдзя БДУ ў сталіцы запустілі экскурсійны маршрут № 100

Гэтая акцыя дазволіць пазнаёміцца жыхароў і гасцей сталіцы з гісторыяй першага і найстарэйшага ўніверсітэта Беларусі, а таксама аб'яднаць усіх, датычных да святкавання 100-гадовага юбілею альма-матар. Маршрут і нумар аўтобуса абраны невыпадкова. Дзесяцікіламетровы шлях ахоплівае ключавыя гістарычныя месцы, дзе ў розныя гады адбыліся падзеі, якія вызначылі развіццё ўніверсітэта, а нумар маршрута сімвалічна звязаны з юбілейнай датай.

Пазнаць знакавы транспарт можна будзе па спецыяльнай шылдачцы «100 Беларускаму дзяржаўнаму ўніверсітэту. Экскурсійны маршрут». Унутры салона аўдыягід раскажа пра 12 унікальных і малавядомых фактаў з гістарычнай хронікі БДУ, якія прагучаць на адрэзку ад плошчы Калініна да вуліцы Чкалава і ў дваротным напрамку. Так, на прыпынку «Дом друку» пасажыры даведваюцца аб ролі БДУ ў станаўленні Акадэміі навук Беларусі. Каля Купалаўскага тэатра прагучыць гісторыя аб падпісанні ў гэтым будынку важных для БДУ дакументаў. Аўтобус правязе таксама па месцах, дзе ў даваенныя гады знаходзіліся карпусы ўніверсітэта. Пасажырам раскажуць пра выкладчыку дзейнасць у БДУ Якуба Коласа, будаўніцтва ўніверсітэцкага гарадка і іншыя цікавыя факты.

Экспертную праграму распрацавалі супрацоўнікі і студэнты гістарычнага факультэта БДУ, тэкст аўдыягід агучыў магістрант факультэта журналістыкі ВНУ Максім Цюцянкоў. Каардынатарам праекта выступае ўпраўленне па выхаванні рабочае з моладдзю ВНУ.

Юбілейная «сотка» будзе курсіраваць да канца кастрычніка. Сумесны праект з Мінсктрансам стаў своеасаблівым падарункам галюйнай ВНУ краіны да яе векавога юбілею.

Надзья НІКАЛАЕВА.

ООО «Центр Белинвентаризация»
г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2-1

- ✓ Раздел и установление порядка пользования земельным участком
- ✓ Раздел и выделение изолированных помещений из капитального строения
- ✓ Пересчет доли в связи с изменением капитального строения

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА по продаже имущества ОАО НТК «АЛЕСЯ», тел. 8 (0232) 29 51 12

№ лота	Наименование объекта	Начальная стоимость лота, бел. руб. с НДС	Сумма задатка, бел. руб.
1	Изолированное помещение (торговое помещение) с инв. № 350/D-362070, площадью 91,2 кв. м, расположенное по адресу: г. Гомель, ул. Григория Денисенко, 4-4. Объект расположен на земельном участке с кадастровым номером 34010000006005128 площадью 0,1063 га	182 400,00	18 240,00

Срок подачи заявления По 19 октября 2021 г. в рабочие дни с 9.00 до 16.00 от даты опубликования настоящего извещения по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2-1

Дата, время и место проведения аукциона 21 октября 2021 г. в 11.00 по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2-1

Номер р/с для перечисления задатка Р/с BY71BPSB30121783390109330000 в РД № 300 ОАО «БПС-Сбербанк», БИК BPSBY2X, УНП 491323266. Получатель платежа: ООО «Центр Белинвентаризация». Назначение платежа: задаток на участие в аукционе согласно извещению в газете «Звязда» от 02.10.2021 г.

Условия продажи Объект продается в собственность. Цель использования — любая, кроме розничной торговли продовольственными товарами и общественного питания. Шаг аукционных торгов — 5%. Заключить договор купли-продажи в течение 10 (десяти) календарных дней после подписания протокола о результатах аукциона. Победителю аукциона предоставляется рассрочка платежа на 6 (шесть) месяцев. Победитель возмещает затраты на организацию и проведение аукциона. Подробное извещение опубликовано в газете «Звязда» от 17.07.2021 г.

Дополнительная информация на сайте www.bti-gomel.by, по тел.: (0232) 50 56 62, (029) 341 15 45

ЗАО «БелБанкротАукцион», организатор торгов по продаже имущества ОАО «РСР-12» (УНП 500011281), объявляет о проведении 03.11.2021 г. в 09.00 публичных торгов

в электронной форме на электронной торговой площадке bankrottorg.by

Перечень предметов торгов публично размещен по ссылке: <https://bankrottorg.by/wp-content/uploads/2021/09/spisok-imushhestva-rsr12-na-torgi-03.11.21.pdf>

Местонахождение имущества: Гродненская область, Кореличский район, г. п. Кореличи, ул. Гастелло, д. 54. Ознакомьтесь с предметом торгов можно в рабочее время, предварительно связавшись с контактным лицом по тел. +375296083100.

Продавец: ОАО «РСР-12», тел. +375293667568. Организатор торгов: ЗАО «БелБанкротАукцион», 220015, г. Минск, ул. Гурьского, д. 226, комн. 501; +375296083100; contact@bankrottorg.by.

Для участия в торгах необходимо уплатить задаток в размере 5% от начальной стоимости лота не позднее 02.11.2021 г. на р/с BY16 UNBS 3012 0116 4010 0000 8933, в ЗАО «БСБ Банк», БИК UNBSBY2X, УНП 193417684, получатель — ЗАО «БелБанкротАукцион». Назначение платежа: задаток за участие в торгах по лоту № (номер лота).

Заявления на участие в торгах принимаются с 9.00 04.10.21 г. по 17.00 02.11.21 г. на bankrottorg.by. Перечень документов, прилагаемых к заявлению на участие в торгах: — свидетельство о государственной регистрации юр. лица (ИП); — устав юридического лица; — решение высшего органа управления юридического лица об участии в торгах, о заключении

договора купли-продажи предмета публичных торгов в электронной форме, по итогам их проведения.

— для физических лиц: 31, 32, 33 стр. паспорта.

Организатор торгов может отозваться от проведения торгов не позднее чем за пять дней до даты проведения торгов.

Оформление участия в торгах в соответствии с регламентом ЭТП.

Победителем торгов признается лицо, предложившее наивысшую цену за предмет торгов.

Оформление результатов торгов в соответствии с регламентом ЭТП в день проведения торгов.

В случае признания торгов несостоявшимися предмет торгов может быть продан единственному участнику, подавшему заявление на участие в торгах (президент на покупку), при его согласии, по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Затраты на организацию и проведение публичных торгов в электронной форме составили: стоимость размещения объявления в газете «Звязда» согласно счет-фактуре; аукционный сбор: по лотам №№ 39, 99 — 3% от цены реализации предмета торгов; по лотам №№ 41, 42, 44, 45 — 5% от цены реализации предмета торгов; по остальным лотам — 7% от цены реализации предмета торгов.

Срок подписания договора купли-продажи: в течение пяти рабочих дней со дня проведения аукциона.

Срок и порядок оплаты (условия оплаты): в течение пятнадцати календарных дней со дня проведения аукциона.

Арэнда жылой нерухомасці

Попыт падае, але цэны ўпарта трымаюцца

Праўда, тыя, хто самастойна здае кватэру, згаджаюцца на істотныя зніжкі

Сезон павышанага попыту на арэнду кватэр у сталіцы напярэдадні новага вучэбнага года ў жніўні і ў верасні звычайна дасягае свайго піку, аднак сёлета студэнцкага ажыятажу не адбылося. Як адзначае партал REALT.BY, колькасць пошукавых запытаў «зняць кватэру ў Мінску» ў жніўні аказалася на 9% ніжэйшай, чым у ліпені. У верасні актыўнасць будучых жыхароў знізілася яшчэ на 5%. Па вопыце мінулых гадоў, у наступныя месяцы сезона цікавасць да арэнды кватэр працягне зніжацца аж да навагодніх свят.

ПРАПАНОВА ЗАШКАЛЬВАЕ

У той жа час свабоднымі для засялення на працягу месяца сумарна былі 11,2 тысячы кватэр, што на 4% больш, чым за ўвесь ліпень. Асабліва ў параўнанні з мінулым месяцам павялічылася колькасць трохпакаёвых кватэр — на 6%. Колькасць аб'ёў аб арэнды адна- і двухпакаёвых кватэр вырасла толькі на 3% у абодвух выпадках. Варта заўважыць, што паказчыкі свабодных кватэр вырас да 10 тысяч і больш, толькі ў другой палове гэтага года. Летас на рынку доўгатэрміновай арэнды прысутнічала ад двух да чатырох тысяч свабодных кватэр. Такое істотнае павелічэнне, хутчэй за ўсё, звязана з тым, што канчаткова «асеў» рынак кароткачасовай арэнды кватэр — на суткі.

Характэрна, што большасць свабодных кватэр, якія прапаноўваюцца пад арэнду, стаяць пустымі ўжо досыць доўгі час. Так, на сайце hata.by ёсць кватэры, якія праглядалі патэнцыйныя кватаранты па некалькі тысяч разоў. Гэта сведчыць пра тое, што рынак арэнды сапраўды «перагрэўся» і патрабуе цэнавай карэкціроўкі.

СЯРЭДНЯЯ ЦЭНЫ ПРЫМАКАЦА, РЭАЛЬНЫЯ ТРАЧЫНАЮЦЬ ПАДАЦЬ

Спачатку разбіромся, што было на рынку ў жніўні. На фоне злёгка павышанага попыту ў апошнім месяцы лета большасць арэндадаўцаў павялічылі цэны, аднак не так істотна, як у мінулыя гады. Па сутнасці, стаўкі арэнды на кватэры ў Мінску з пачатку года мяняліся неістотна: ад месяца да месяца рост альбо зніжэнне не перавышала 1%.

На канец жніўня сярэднія цэны арэнды кватэр у Мінску выглядалі наступным чынам:

- аднапакаёвыя кватэры — 275 долараў (рост на 0,7%);
- двухпакаёвыя кватэры — 337 долараў (рост на 0,3%);
- трохпакаёвыя кватэры — 415 долараў (зніжэнне на 0,2%).

Нас больш цікавіць абстаноўка са стандартным жыллём у верасні. Бюджэтныя арэндныя кватэры здаюцца злёгка па іншых цэнах. Тут аднапакаёвыя кватэры здаюцца ў сярэднім па 250 долараў, але сустрэкаюцца і варыянты невысокай якасці памешканняў, дзе аб'екты прапаноўваюцца нават за 200—230 долараў. Гэта, як правіла, кватэры са старой мэбляй у Заводскім раёне і Шабанах. Але самыя танныя кватэры сёння ёсць у новабудулях — за 190 долараў. Гэта невялікае жыллё (33—38 квадратных метраў) абстаўлена толькі часткова. Як правіла, у такіх кватэрах электрычная пліта на кухнях, а на дваровых тэрыторыях дома ў не-

пагадзь хадзіць можна выключна ў ботах. Каля гэтых дамоў яшчэ паўгода дарабляюцца пешаходныя дарожкі і ўдакладняецца графік руху грамадскага транспарту.

Двухпакаёвая кватэра ў бюджэтным варыянце будзе прапаноўвацца за 230 долараў. Гэта ў асноўным «хрушчоўкі» ў старых дамах мінуглага стагоддзя або часам прасторныя апартаменты ў дамах-новабудулях. З мэблі ў старых дамах — выключна савецкі варыянт, а ў новабудулях — наогул нічога. Варта заўважыць, што пры бюджэтным варыянце магчымы падводныя камяні. Такія, як вечно п'яны сусед, пастаянна няспраўны смеццеравод або назойлівы «пах» ката ў далёкім куце пад каналай. Гэтыя неспрыяльныя ўмовы выкрываюцца ўжо пасля засялення ў кватэру.

БЕЗ ДАГАВОРА МАГЧЫМЫЯ ПРАБЛЕМЫ

Пры арэнды кватэр часта ўспываюцца розныя пытанні, якія могуць сапсаваць жыццё не толькі арандатара, але і ўладальніка нерухомасці: разнастайныя нявыплаты, псаванне і крадзеж маёмасці, сваркі з суседзямі і многае іншае. Плюс пры адсутнасці дагавора арэнды магчымыя штрафы з падатковай. Дагавор арэнды дазваляе абодвум бакам адчуваць сябе больш абароненымі ў прававым сэнсе. Так, і ў суд ёсць з чым звярнуцца ў канфліктных сітуацыях. Між тым у Жыллёвым кодэксе прапісаны ўсе нормы, патрабаванні, правы і абавязкі бакоў. Што трэба ведаць?

Для найму жыллага памешкання дагавор, складзены ў адвольнай форме двума бакамі, не падлядае. Неабходна па правілах запісоўчы тыпавы бланк дагавора, афіцыйна запісоўчы яго і аплациць падатак. Бланк тыпавога дагавора найму жыллага памешкання лёгка знайсці ў інтэрнэце альбо атрымаць у рэзідэнцка-даведчым цэнтры (ЖЭС). Атрымаўшы на рукі бланк, важна правільна яго запісоўчы. Неабходна ўнесці ў дагавор тэрмін аплаты і памер аплаты жылля, плату за камунальныя выдаткі, заклад і магчымыя змены ў аплаци. Абавязкова трэба ўпісаць правы і абавязкі абодвух бакоў, а таксама абавіны і падставы для высялення.

Дагавор арэнды абавязкова запісоўчы ў пісьмовым выглядзе ў трох экзэмплярах для: арандаўца, арандатара і арганізацыі, у якой будзе зарэгістраваны дагавор. Дата засялення новых жыхароў павінна супадаць з датай рэгістрацыі дагавора, таму што яна з'яўляецца пачаткам дзеяння пагаднення. Яшчэ дагавор варта зарэгістраваць. У Мінску гэтая працэдура адбываецца ў рэзідэнцка-даведч-

ных цэнтрах (РДЦ). Для рэгістрацыі дагавора неабходна прысутнасць абодвух бакоў з пашпартамі. Не забудзьцеся скласці акт прыёмкі-здачы нерухомасці з указаннем дакладнага пераліку маёмасці, яго кошту і выгляду (відаецца фота — і відэаздымка як доказ).

Дарчы. Вызваляюцца ад падатковага падатку грамадзяне, якія здаюць жыллё маладым спецыялістам і блізім сваякам. Але тады ў падатковую службу неабходна аднесці копію працоўнай кніжкі маладога спецыяліста і копію сведчання аб накіраванні на працу маладога спецыяліста альбо дакумента, які пацвярджае блізкае сваяцтва з кватарантам.

ГРОШЫ ЛЕПШ КЛАСЦІ НА РАХУНАК УЛАДАЛЬНІКА

Аўтар гэтых радкоў палову жыцця здымаў кватэру, а пазней і сам жыллё здаваў. Таму не па чутках ведае аб усіх нюансах жыллёвай арэнды. Вось некалькі парадаў.

Не заключайце бестэрміновы дагавор. Калі ваш жыхар раптам зб'яжыць, то дагавор аб скасаванні дагавора з ім не падпішаш, а значыць, і падаходны падатак прыйдзеца працягваць плаціць альбо ісці ў суд. Больш за тое, не трэба заключаць дагавор больш чым на год. У мяне быў выпадак, калі кватаранты нечакана з'ехалі, пасля чаго я плаціў падатак за пустую кватэру амаль цэлы год.

Па-другое. Прапісаць у дагаворы суму аплаты па законе можна не толькі ў беларускіх рублях. Але прывязку лепш зрабіць да сумы ў замежнай валюце і яе курса на дзень плацяжы.

Важна. Нельга здаваць жылую нерухомасць, набытую (пабудаваную) за кошт ільготнага крэдыту да яго поўнага пагашэння, калі гэта не дазволена мясцовым адміністрацыйным органам. Акрамя таго, нельга здаваць у якасці жыллой нерухомасці, якая патрабуе капітальнага рамонта, а таксама падвальнага і паўпадвальнага памешканні.

Па дагаворы найму нельга зняць альбо здаць долю ў кватэры, таму што яна не з'яўляецца жыллым памешканнем. Здаецца альбо пакой (пакой), альбо ўсё жыллё.

Яшчэ парада з асабістага вопыту. Не працуйце з «шэрай гатоўкай». Пералічыце аплату арэнды жылля на рахунак уладальніка кватэры. Гэта зберажэ вас ад магчымых прэтэнзій і працей будзе потым даказаць у судзе факт аплаты. А пры з'яўленні дадатковых умоў з лоббога боку магчыма ўнясенне змяненняў па пагадненні бакоў з наступнай рэгістрацыяй змяненняў у тым жа парадку, што і рэгістрацыя дагавора.

Сяргей КУРКАЧ.

Здарэнні

НА КРАДЗЕЖ — З САМАРОБНАЙ «ГЛУШЫЛКАЙ»

У дзяжурную часць Мінскага РУУС паступіла паведамленне аб рабаванні з крамы адзення ў гандлёвым цэнтры «Яскравы». Адміністратар гандлёвага аб'екта расказаў, што звярнуў увагу на мужчыну, які каля паўгадзіны шпაცыраваў, выбіраючы ўпадабаныя джэмперы і складаваючы іх у партфель.

Адміністратар падумаў, што, выходзячы з крамы, пакупнік разлічыцца, тым больш што крама была абсталявана так званай антыкрадзежнай сістэмай — на ўсе джэмперы былі прымацаваны спецыяльныя чыпы, а на выхадзе ўстаноўлена рэагуючая на іх праносная рамка-дэтэктар. Мужчына ніякіх маніпуляцый з чыпамі на джэмперах не праводзіў, таму прадавец і быў упэўнены, што пакупнік расплаціцца. Аднак той, склаўшы ў партфель чатыры джэмперы, накіраваўся міма касы наўпрост да выхаду. Мужчына паводзіў сябе спакойна, нібы і не спрабаваў пранесці праз рамку «чыпіраваных» джэмперы на амаль дзвесце рублёў.

Калі рамка запішчала, дык больш за ўсіх здзівіўся «пакупнік». Пасля секунднай збянтэжанасці ён кінуўся наўцёкі ад супрацоўніка крамы. Зламысніку ўдалося ўцячы. Выкрадзеныя джэмперы былі знойдзены на вуліцы побач з гандлёвым цэнтрам.

У ходзе правядзення аперацыйна-вышуковых мерапрыемстваў супрацоўнікі кримінальнага вышуку Мінскага РУУС высветлілі асобу і затрымалі падазранага ў здзяйсненні рабавання. Ім аказалася 34-гадовы беспрацоўны гараджанін, раней неаднаразова судзімы за крадзежы. Як растлумачыў затрыманы, выкрадзеныя джэмперы ён выкінуў, бо баяўся, што з ім яго дагоніць ахова.

Пасля агляду партфеля затрыманага стала зразумела, чаму яго не бянтыжыла антыкрадзежная сістэма крамы. У ім быў знойдзены экранаваны фальгой пакет, які, на думку яго «распрацоўшчыка», павінен быў глушыць датчыкі. Перад паходам па джэмперы мужчына правёў «паліявыя выпрабаванні» сваёй сістэмы ў размешчанай непдалёк прадуктовай краме: вынес у партфель ўпакоўку дзіцячага харчавання, прамаркіраваную спецыяльнымі чыпамі. У тым гандлёвым аб'екце антыкрадзежная сістэма не спрацавала, і акрыльеныя постсехама, зламыснік вырашыў «падняць стаўкі».

У выніку да дробнага крадзежы дадалася рабаванне і перспектыва правесці найбольшы шэсць гадоў на поўным дзяржаабеспячэнні, рэзюмюе група інфармацыі і грамадскіх сувязяў Мінскага РУУС.

АДАЎ АШУКАНЦАМ БОЛЬШ ЗА 11 ТЫСЯЧ

Мужчына з Маладзечна ўзяў іх у крэдыт у трох банках

45-гадовага гараджанна тэлефонная аферыста пераканана, што хтосьці аформіў ад яго імя крэдыты ў розных гарадах Беларусі і адмяніць іх магчыма такім жа спосабам. Схema анулявання пазык прстая: трэба ўзяць новыя крэдыты і паведаміць рэзкізты банкахуіска картату, на якія паступалі грошы.

Падрабязнасці паведамляе група інфармацыі і грамадскіх сувязяў Маладзечанскага РАУС. Так, мужчыну з невядомага нумара паступіў званок нібыта ад супрацоўніка службы бяспекі банка. Суразмоўнік паіцакавіўся ў кліента, ці не гублыў ён сваю банкахуіску картку і пашпарт, бо быццам бы з карткі здзійснююцца грашовыя пераводы на прозвішча нейкага грамадзяніна, з якім сам трымальнік «пластыку», як высветлілася, незнаёмы. Тады суразмоўнік папрасіў назваць рэзкізты банкахуіска картату нібыта для яе блакіравання ў мэтах недапушчэння крадзежы з рахунку, што мужчына і зрабіў.

Далей з маладзечанцам размову працягнуў іншы супрацоўнік, які паведаміў пра тое, што ў банках Мінска, Ліды і Магілёва нехта, паказваючы яго пашпартныя даныя, забраніраваў крэдытныя сродкі на агульную суму ў 21 тысячу рублёў. Каб пазбегнуць крэдытныя абавязальнасцтваў, мужчыну неабходна на гэтай справе аформіць пазыку. Далей з маладзечанцам размову працягнуў іншы супрацоўнік, які паведаміў пра тое, што ў банках Мінска, Ліды і Магілёва нехта, паказваючы яго пашпартныя даныя, забраніраваў крэдытныя сродкі на агульную суму ў 21 тысячу рублёў. Каб пазбегнуць крэдытныя абавязальнасцтваў, мужчыну неабходна на гэтай справе аформіць пазыку.

Пацярпелы павёўся на выкрут аферыстаў і выконваў усё, што ад яго патрабавалі зламыснікі. У адным з банках Маладзечна мужчына аформіў крэдыт на 5000 рублёў і ў ходзе тэлефоннай размовы назваў ашуканцам рэзкізты картату, на якую была пералічана гэтая сума. Затым, прытрымліваючыся інструкцыі, ён адправіў у іншую фінансавую ўстанову, дзе яго пракрэдытавалі на суму 3381 рубель.

Праз тры дні сітуацыя паўтарылася, і гараджанін такім жа чынам адаў невядомым 3000 рублёў. Мужчына быў настроены аформіць яшчэ адзін крэдыт, нават пад заклад сваёй кватэры, але ў гэтым выпадку ў банку яму адмовілі. Пасля гэтага лжеспецыялісты перасталі выходзіць на сувязь. Праверыўшы баланс, маладзечанец выявіў, што ніякіх грошай — агулам 11 381 рубель — на картках няма, і звярнуўся з заявай у праваахоўныя органы.

Па дадзеным факце следчымі завездзена кримінальная справа. Праваахоўнікі праводзяць мерапрыемствы па ўстаноўленні ўсіх абставін таго, што адбылося, і асоб зламыснікаў.

АЎТАЗАПЧАСТКІ МІМА КАСЫ

У Партызанскі РУУС сталіцы звярнуўся ўладальнік аднаго са сталічных магазінаў па продажы аўтазапчастак з заявай аб тым, што па выніках інвентарызацыі выяўлена нястача.

У ходзе правядзення аперацыйна-вышуковых мерапрыемстваў было ўстаноўлена, што 29-гадовы мінчанін, з'яўляючыся прадаўцом указанай крамы, прадаваў тавар, не выдаючы касавы чэк, а атрыманыя грошы ад продажу тавару прывысвоіваў сабе.

Са слоў затрыманага, выкрадаў такім чынам грошы на працягу трох гадоў. Сума шкоды складала больш чым 7800 рублёў, паведамляе ГУУС Мінгарвыканкама.

Следчыя далі прававую ацэнку дзеянням мужчыны і распачалі кримінальную справу за крадзеж.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Жырандоля

Наш культурны асяродак

Выпуск № 34 (560)

Воплескі даланёю
адноў:
лунае
кляновы ліст над зямлёй.

Так убачыў выдатны паэт
Алесь Разанаў, які нядаўна
сышоў ад нас, воснёўскаму
пару...

Здавалася б, час, калі
ўсё сцішваецца ды вяне...
А нахтненне паэтаў ды пісь-
меннікаў якраз квітнее.

Вядомы даследчык Алесь
Бельскі падлічыў пры скла-
данні частотнага паказаль-
ніка асноўных пейзажных
тэм, вобразаў і матываў бе-
ларускай літаратуры, што
ў 10 320 творах 150 паэтаў
ясна згадваецца 978, во-
сень — 908, зіма — 615,
лета — 313 разоў.

Як бачыце, восень амаль
даганяе вясну па запатра-
банасці ў літаратары...
Хоць бацька яе парознаму.
Алесь Адамовіч пісаў сябру
Янку Брылю ў 1957 годзе на
Яранч: «У нас тут ні то во-
сень, ні то атамная радзья-
чыя — поскудзь, а не па-
года. Мож, у вас там каля
вялікай вады тое, што з неба
льецца, не так ужо перашка-
джае жыць».

І каб пейзажы за вокнамі
гэтай пары не наганялі нуду,
як на аўтара вышэй працяга-
ванага ліста, давайце падсве-
цім іх фантазіяй класікаў.

Восень натхняльная

Дарэчы, чаму для літара-
тараў восень — пара плён-
ная, даў адказ Уладзімір Ка-
раткевіч у рамана «Нельга
забыць». Аднакурнік га-
лоўнага героя, паэта Андрэя
Грынкевіча, па Літаратур-
ным інстытуце, латыш Яніс,
мае рэальны праваобраз —
гэта паэт Еранім Стулпан,
які сябраваў з Караткевічам
падчас вучобы на Вышэй-
шых літаратурных курсах у
Маскве. Пра яго гаворыцца
наступнае:

«Яніса амаль цэлы ме-
сяц не было ў Маскве. Быў
у Рызе. Сам зняволіў сябе ў
Доме творчасці і пісаў там
новую паэму. Яму лепей за
ўсё пісалася позняя восен-
ню, у лістападзе, калі над
зямлёю нізкае шэрае неба,
туман льячыць на верхвінах
дрэў і нават апялая лістава
паспела згубіць свае зала-
ты колер і стаць грыфель-
на-шэрай.

Ён проста быў моцны і
жыццярэдасны чалавек.
А такія любяць восень. І лю-
бяць працаваць увосень, та-
му што ў астатнія поры года
жыць хочацца больш, чым
пісаць».

Зрэшты, у гэтым рамана
шмат воснёўскіх пейзажаў,
якія робяцца фонам для раз-
віцця нялёгкай любоўнай
гісторыі:

«Дзень выдаўся ясны і
пазрысты для сярэдзіны
лістапада. Сквер, пабіты
раішнікмі, толькі сям-там
трапятая паасобнымі, счар-
нелымі ўжо, лісцямі. І ўмыта,
прасветлена-сумна ляжала
над бэльмы лужынкамі, над
пацямянелымі з сонечнага
боку храпамі шэрай мёрз-
лай зямлі, над нежывымі
дрэвамі халоднае блакіт-
нае неба.

У Андрэя было нялёгка
на душы. Нялёгкай была
нядаўняя гісторыя з Ірынай,
шкада былі Ганны».

Восень гаротная

Калі вясна для многіх
беларускіх паэтаў — сім-
вал адраджэння, то восень
служыла найлепшым фо-
нам для плачу аб гаротным
жыцці мужака. У паэме Янкі
Купалы «Адвечная песня»,
дзе сімвалічна апісаны год
таго беларускага мужака,
раздзел «Восень» пачына-
ецца так:

«Досвітак. Ток. Бледна
курцыца на сцяне газоўка.
Мужык малоціць. Цяп гу-
дзе. Яму, глуха заводзячы,
падцінае вецер. Дзверы ад-
чыняюцца, уваходзіць Во-
сень. У адной руцэ трымае
пук усялякіх павялых зёлкаў,
у другой — пусты мех».

Мужык давай, як яму на-
лежыць, скардзіцца:
*Восень, ясная пані,
Глянй! я глядзі не хачу —
Да паўзімкі не стане,
Пра яго гаворыцца
наступнае:*

«Яніса амаль цэлы ме-
сяц не было ў Маскве. Быў
у Рызе. Сам зняволіў сябе ў
Доме творчасці і пісаў там
новую паэму. Яму лепей за
ўсё пісалася позняя восен-
ню, у лістападзе, калі над
зямлёю нізкае шэрае неба,
туман льячыць на верхвінах
дрэў і нават апялая лістава
паспела згубіць свае зала-
ты колер і стаць грыфель-
на-шэрай.

«Яніса амаль цэлы ме-
сяц не было ў Маскве. Быў
у Рызе. Сам зняволіў сябе ў
Доме творчасці і пісаў там
новую паэму. Яму лепей за
ўсё пісалася позняя восен-
ню, у лістападзе, калі над
зямлёю нізкае шэрае неба,
туман льячыць на верхвінах
дрэў і нават апялая лістава
паспела згубіць свае зала-
ты колер і стаць грыфель-
на-шэрай.

даваць скаціне. Дзверы за
скрыпам зачыняюцца».

Восень, якая дае надзею

Затое ў паэзцы Канстан-
ціі Буйло восень — сімвал
жыццёвых выпрабаванняў,
якія не зламаюць моцнага
чалавека.

Што ж, выпрабаван-
няў халала: першы зборнік
юнай Канстанціі «Курган-
ная кветка», які выйшаў у
1914-м, рэдагаваў Янка Ку-
пала... Наступны выйшаў
у 1950-м. Паміж гэтымі да-
тамі — нараджэнне сына,
страата мужа ў сталінскіх
лагерах, другое замужжа,
жыццё далёка ад радзімы...
Гэты верш Буйло напісала
ў 1966-м як пэўны жыццёвы
падрахунак:

*Сарвала восень
з дрэваў лісце,
Іх вецер круціць у віры,
Як лёс круціць людзей
калісьці
У далёкай, сумнае пары.
А вась не сумна мне
сягоння,
Бо, дзе трымаўся лісты,
Пупышкі ў рост сук голы
гоніць,
І ён не мёртвы, як кастыль.
Усё, што жывое,
будзе жыва.*

*А вецер мёртвае мяце...
Вясню, з новых сіл
прылівам
Наш сад магутна зацвіце.
Так і душа... Не дайся болю
І думы гордыя спялі, —
І не загіне, вер, ніколі
Усё, што ты зробіш
на зямлі.*

*Будзе жыва.
А вецер мёртвае мяце...
Вясню, з новых сіл
прылівам
Наш сад магутна зацвіце.
Так і душа... Не дайся болю
І думы гордыя спялі, —
І не загіне, вер, ніколі
Усё, што ты зробіш
на зямлі.*

*Будзе жыва.
А вецер мёртвае мяце...
Вясню, з новых сіл
прылівам
Наш сад магутна зацвіце.
Так і душа... Не дайся болю
І думы гордыя спялі, —
І не загіне, вер, ніколі
Усё, што ты зробіш
на зямлі.*

Восень рэфлексійная

Герой апавесці Максіма
Гарэцкага «Дзве душы» —
гэты тыповы беларус, які
рэфлексуе над сваім мес-
цам у жыцці... З яго нара-
джэннем звязаная таямніца
ў стылі антычных трагедый:
маці, простая жанчына, не-
маўлём памянла яго з пані-
чам: «І душа дваіцца. Дзве
душы. Тая, што плакала і
жалілася на другую, нашто
яна мучыць яе падманкамі,
цяпер нізкае, але робіцца
нядобраю, набірае ўсё бо-
лей нейкай калінасці і нават
жорсткасці».

Максім Гарэцкі — май-
стар псіхалагічнага пейзажу,

Жоўтае полымя, шэрая нуда...

Восень у творах класікаў

гэта ж ён не аб прыродзе —
аб людскай душы піша:

«Бывае так, што сярод
халаду, шэрасці, пустэль-
насці і нуды асенняй прыро-
ды, сярод прыкрага надвор'я
самой позняй восені на небе
неяк неўпрыцяма прагаліцца
маленькі сінеўкі лапчак —
адзін, другі, трэці. Вось
ужо не малая частка неба
вызваліецца з-за хмар, сі-
ня, радасная; яшчэ лёгка
плывуць па яе берагах пры-
гожыя фарботы цёмных па-
сродку і белых наўкол бо-
лачак. Яшчэ вісіць чорная,
палавая туча далёка-далёка
над лесам, як слова яна там
дужа добра ўчапілася. А зір-
ніце, зірніце скары, як вун
там шпарка перасунулася
астатняя срэбная хмарка
цераз сонца: бліснуў з неба
першы сноп светлага калос-
са на крылі пуда-ветрака;
перабег залатой пасцілкаю
цераз папоў сад — і ўсё ве-
сялеець, робіцца прыгожым;
ціхенька варушыліся галінкі
на старой бярозе, убачыў-
шы сонца, і мякчайшай хо-
ча быць мёрзлая груда пад
нагамі дзяўчыны, што ска-
піла вёдры, бяжыць вады,
бяжыць і нечага смяецца,
а сонейка забылася, забаві-
лася, любяцца на дзявоц-
кае прыгажства.

Бывае так.
А там ізноў — шэрая
нуда».

Восень хвалюючая

Геранія «Палескай хроні-
кі» Івана Мележа Ганна Ча-
нушка, вясковая дзяўчына,
перажыўшы расчараванне
ў каханні, страціўшы дзіця,
таксама адкрывае ў сабе
зольнасць да рэфлексіі.
Выбірае бульбу, аж пальчы
чорныя, а сама мроіць...

«У лагодным сонечным
святле гарэлі сумным адвеч-
ным полымем ліпы і барозы
каля хат, дрэвы ў недалёкім
лесе. Як сізвіна ад былога,
ад перажытага, бялела ўсо-
ды павуціна. Яна вісела ў па-
ветры, абчэплівала павялы і
пасохлы бульбоўнік, калы і
жэрдкі вакол агародаў, па-
жоўкля кусты. Усё агартаў
спакойны, стары як свет
смуток, смуток развітання з
цяплом, з летам, набліжэння
слаты, халадоў.

На душы ў Ганны ўсё гэ-
ты дні было самотна і тры-
вожна, не адыходзіў ціхі, ця-
гучы жал. Душы хацелася
шкадаваць — шкада было
і добрага, ужо аслабелага
сонца, і голых, бедных па-

лёў, і яркіх агністых дрэваў,
што вось-вось павінны былі
страціць сваю красу.

«Што ето са мной?» —
дзівілася не раз яна сваёй
чуласці. Раней яна ніколі
не адчувала так восені, была
безуважна за гэтай пары,
нібы і не заўважала. Чаго ж
цяпер так хвалюе яе апош-
няя пшчота цяпла, згале-
ласць палёў, смуток асенні
дзён? Чаму ж усё гэта адгу-
каецца ў сэрцы маркотнай,
няўціхнай журліваасцю?»

Восень расстаяная

Герой рамана Івана Шамя-
кіна «Трывожнае шчасце»
ўвосень мусяць развітаць-
ца — Пятра прызваюць у
армію, яго маладая жонка
Саша, фельчарка, застаец-
ца на працы ў вёсцы. Рас-
станне яшчэ больш горкае,
бо Саша чакае дзіця.

Прататыпамі герояў былі
сам Шамякіні і ягоная жонка,
Марыя Філатуна, раман у
вялікай ступені аўтабіяграфі-
чны. Пасля гэтага рас-
стання няхутка давядзец-
ца ім убачыцца. Пачнецца
вайна... Маладыя сужэнцы
не будуць нават ведаць адно
пра аднаго, ці жывыя... Ма-
рыя народзіць дачку, якую
бацька ўпершыню пабачыць
толькі праз некалькі гадоў.

«Яны выйшлі ў поле.
Бязрозы на могілках стая-
лі ў жоўтым полымі.

Каліны дарог былі за-
сыпаны апальным лісцем. На
агароджы, на бадай што
голых ужо вішнях, на пры-
дарожным бульнягу вісела
павуцінне бабінага лета.

Пятро хацеў радавацца.
Ён жа многа чытаў у розных
кнігах, у часопісах, бачыў у
кіно, як радуецца моладзь,
калі адыходзіць у армію. Ча-
му ж у яго няма гэтай радас-
ці? Ён падумаў, што, відаць,
гэты смуток, які сціскаў яго
сэрца, навяяны восенню...

«Навошта прызваюць
увосень, калі нават прыро-
да смуткуе, так пуста наво-
кал... павуцінне?... Няхай бы
гэта было вясной, калі ўсё
зацвітае, ажывае... Весела
буде б...»

Ён проста шукаў апраў-
дання свайму смутку, бо
яму было сорамна — хіба
ён горшы за іных? Хіба не
імкнуўся ён яшчэ са школь-
ных год у армію, не хацеў
паступіць у ваенную школу?
Не, ён таксама з гонарам у
радасцю ідзе выконваць
свой пачэсны грамадзянскі
абавязак! А настроі гэты

ад таго, што цяжка пакі-
даць Сашу... Яна застаец-
ца адна сярод чужых... Хут-
ка гэтая бязлесная раўніна
пакрыецца снегам. Стане
яшчэ больш сумна. Яна ад-
на будзе сядзець доўгімі ве-
чарамі, а ўдзень — хадзіць
да хворых...

Поле перад імі ляжала
роўнае, голае, толькі з ад-
наго боку позірк цешыла
маладая рунь азіміны, а з
другаго — як кінуць вокам —
цягнуліся шэрая пожня і чор-
ная ралла. Ніводнай жывой
істоты, калі не лічыць адзі-
нокага трактара, што поўзаў
удалечыні, на схіле ўзгорка,
чорным жуком».

Восень з дымам бульбоўніка

У Рыгора Барадуліна, май-
стра метафары, пра восень
напісана вельмі шмат неча-
канага і цудоўнага... Менавіта
ён увекавечыў самы звыклы
для беларусаў, амаль сакра-
ральны воснёўскі пах:

*Калі разыходзіцца лета
з восенню палюбоўна,
а бульбянішча на зіму яшчэ
не пераворана,
зграбуюць у кучы,
палаць бульбоўнік.
Іскры лятаць і блякнучы
патухлымі зорамі.
Дым спачатку рвецца
угару,
ды перадумвае
неўзабаве, —
мабыць, лагчынай прайсці
захачелася.
Барана, што льячыць
дагары зубамі,
як вожык той абчэплілася
лісцем зжаўцелым.
Сланечнік галаву цяжкую
праз частакол прасунуў,
грэецца —
холад даймае патрошку.
Лятуць журавы над Ушацай
з курлыкканнем сумным,
ляцціць наўздагон ім ціхае:
«Пущём-дарожкай»
На возе едзе мох баравы,
запалы лістам, ігліцай,
дым следам ідзе,
і конь галавою матляе
стомлена.
З раніцы хмурыцца,
хмарыцца,
пад вечар — ігліцца.
Журавель над студняй
прыгнуўся —
нізка пад воснёўскай
стоплю.*

*Я гэты ціхі дым
на смак
і навомацак
ведаю,
яго я ні з чым не паблытаю,
любой парою,
дзе б ні быў,
адусюль
па ім, як ганчак па следу,
дарогу дадому знайдю,
да матчынага парога.*

Згадзіцеся, чытаючы, на-
ват адчуваеш той непаўтор-
ны пах вогнішча...

Так што няхай добрая
беларуская літаратура да-
паможа вам не сумаваць
гэтай восенню!

Людміла РУБЛЕўСКАЯ.
Фота
Анатолія КЛЕШЧУКА.

ТРЫ КІЛАМЕТРЫ НАД УЗРОЎНЕМ НЕБА

Беларус Віктар Лутаў неаднаразова пабываў там

Віктар ЛУТАЎ.

Альпінізм — адзін з самых складаных, небяспечных і ў той жа час захапляльных відаў трэкінга. Горы заўсёды ваблі чалавека магчымасцю выправаваць сябе, адчуць незабыўны ўражанні. Заняткі альпінізмам патрабуюць высокага ўзроўню як псіхалагічнай і фізічнай, так і тэхнічнай падрыхтоўкі. Заваяваннем горных вяршынь займаюцца ва ўсіх краінах, у першую чаргу там, дзе такія вяршыні ёсць.

Распаўсюджаны гэты рух і ў нашай краіне. У 2006 годзе Віктар Лутаў стаў адным з нямногіх беларусаў, за плячымі якіх — заваяванне дзвюх гор вышэйшай больш за восем тысяч метраў: Эверэст (8848) і Чо-Ойю (8201) ў Гімалаях. Таксама ён удзельнічаў у экспедыцыях на Нанга-Парбат (8126) і Броўд-пік (8051) плюс узаў мнства гор ніжэйшых, хоць і не менш складаных. Цяпер Віктар знаходзіцца ў Беларусі, а пасля таго як вырашыўшыся на вышэйшыя вяршыні, планую адправіцца ў Кіргізію, каб дасягнуць чарговай вяршыні. Мы пагаварылі з альпіністам пра ўздым на Эверэст, каласальныя нагрукі на арганізм, пра неверагодную прыгажосць і яшчэ шмат пра што іншае.

— **Віктар, вы ўсё жыццё ў спорце. З чаго пачалося?**

— Даволі звычайна. Я вучыўся ў школе ў Капылі ў спартыўным класе. Класны кіраўнік Валянціна Сямёнаўна Саўчанка з пачатковых класаў прывучала нас да паходаў. Потым паступіў у радыётэхнічны інстытут (цяпер БДУІР). Таксама спрабаваў займацца паходамі, але часу было мала. Калі ўжо скончыў інстытут, трапіў на «Інтэграл». Акрамя работы, з'явіліся грошы, пачаліся розныя паходы. Там, на «Інтэграле», была секцыя альпінізму і добрая спартыўная база, вельмі моцныя хлопцы, з якімі і пачаліся першыя падарожжы, што спачатку праходзілі ў асноўным на Каўказе, потым ужо Цянь-Шань.

Тады ў Савецкім Саюзе актыўна дзейнічалі альплагеры, альпбазы і вельмі хутка ішоў прагрэс альпіністаў. За чатыры гады навучання мы маглі самастойна рабіць узыходжанні. Восць з гэтага ўсё і пачалося.

— **Якую вяршыню вы пакарылі ўпершыню?**

— Самая першая была вяршыня Ак-Тур, альпійская база Узун-кол, Заходні Каўказ. 1986 год. Мне было 23 гады.

— **Калі і як вы пакарылі Эверэст?**

— Да Эверэста рыхтаваліся даволі доўга. Гэта была праграма, над якой мы працавалі з 1998 года, — восем гадоў мы вялі падрыхтоўку. Так склалася, што каманда ў нас заўсёды была вельмі згуртаваная. Амаль усе вядучыя спартсмены ў краіне на той час мелі званне «Снежны барс» — заваёўнік усіх сямітысячнікаў. Але ў нас, у нашай групе, гэта не атрымлівалася па розных прычынах. Была перабудова, затым цяжкія 90-я і было няпроста ва ўсіх адносінах: у арганізацыі, грошай было мала. І толькі ў 2004-м, дзякуючы спонсарам, у нас з'явілася магчымасць сабрацца, і мы трапілі на вяршыню Чо-Ойю, Тыбет, 8200 метраў.

Пасля гэтага ўзнікла ідэя здзейсніць больш сур'ёзнае ўзыходжанне. У 2006 годзе сфарміравалася каманда з чатырох чалавек, і мы паспрабавалі падняцца на Эверэст. Усё атрымалася.

— **Якія пачуцці адчувалі, падняўшыся на вяршыню свету?**

— Стан эйфарыі. Тое неапісальнае пачуццё, калі ты вышэй за ўсё, вышэй аблокаў на некалькі кіламетраў. Ты на вышэйшай кропцы свету, і гэта вельмі крута!

— **Колькі прыблізна каштуе ўзыходжанне на Эверэст?**

— Пятнаццаць гадоў таму гэта каштавала прыблізна дзевяць тысяч долараў з чалавека. Гэта дазвол, забеспячэнне базавага лагера, трансфер Мінск — Масква — Катманду — Кітай, пераезд унутры Тыбета, а яшчэ — візы, пропускі, страхоўкі.

Цяпер усё значна даражэй. У лепшым выпадку аддасце 25 тысяч долараў, а рэальная лічба — каля 70 тысяч — камерцыйны прайс.

— **Якія вяршыні вы пакарылі акрамя Эверэста?**

— Наша каманда працавала з 1986 года, гэта больш за 35 гадоў у альпінізме. Таварышаў шмат, якія былі са мной тады. Цяпер іх стала менш. Акрамя Эверэста, ужо потым, у 2007 годзе, рабілі ўзыходжанне на Нанга-Парбат — дзевяты па вышыні васьмітысячнік свету, на паўночным захадзе Гімалаяў. Пасля, у 2008-м, было ўзыходжанне на Броўд-пік, гэта горная вяршыня ў Каракаруме.

— **Ці было вам страшна? Бо вядома шмат выпадкаў, калі людзі гінулі.**

— Было. Але задача альпініста заключаецца ў тым, каб свой страх схаваць унутры, паспрабаваць накіраваць яго ў пазітыўнае рэчышча. Перавесці гэты страх, каб ён цябе не паралізаваў, а прымусіў

рухацца, выконваць сваю задачу, нягледзячы на тое, што на шляху могуць сустракацца небяспечныя рэчы. Гэтаму ўвогуле і вучаць альпіністаў без канца. Адна з асноўных задач альпініста — зрабіць так, каб чалавек не баяўся і са страху кудысьці лез, а каб ён прывык, што гэта ў прынцыпе ёсць небяспека аб'ектыўная, але трэба ўсё роўна рухацца, нягледзячы ні на што.

— **Якая падрыхтоўка неабходная для ўзніжця ў горы?**

— Крос хоць бы павінен прабець як мінімум 10—20 кіламетраў за паўтары гадзіны (смяецца). Трэба быць фізічна падрыхтаваным, таму што там — стыхія, усё абсалютна адрозніваецца ад таго, да чаго мы прывыклі, жыўчы ў горадзе: на транспарце ездзім, тэлевізар глядзім, на канале ляжым. Гарадскія жыхары прыкаваныя да нейкага маршруту: школа, універсітэт, работа, а фізічнай падрыхтоўкі мала. А там — кардынальна іншае

Цыкл узыходжання сам па сабе няпросты. Падняліся на пяць кіламетраў — адседзеліся. Падняліся на шэсць — зноў адседзеліся. Забраліся на сем — і... спусціліся ўніз. Потым падняліся на 7,5 тысячы метраў — і зноў уніз да пяці тысяч. Гэта значыць, спачатку арганізм нагружаецца, а потым пачынае выдыхацца, памірае. Таму трэба спусціцца ніжэй, насыціцца кіслародам. Адпачылі, арганізм ажыў, набраўся сіл — зноў можна падмацаваць вышэй. У канцы дабраецеся да васьмі тысяч метраў. Калі адчуваецца сябе добра — калі ласка, яшчэ менш як 848 метраў — і вы на вяршыні Эверэста.

— **Ці магчыма пакарыць Эверэст у адзіночку?**

— Такія спробы былі. Адзін брытанец, здаецца, у 1925 годзе прыляцеў туды на самалёце. Ён быў фанатычны аматар гор. Як ні дзіўна, падняўся на даволі вялікую вышыню і... загінуў там. Так што аднаго фанатызму мала. Але

вельмі складана. Калі паказваюць у фільмах, як прылятаюць нейкія верталёты і ратуюць чалавека... Я такога ні разу ў жыцці не бачыў. Гэта толькі ў кіно такія выратаванні. Магчыма, у добрае надвор'е і знойдзецца ў Альпах які ратавальны атрад, але здарэнне, як правіла, адбываецца ў дрэннае надвор'е.

Звычайна падмацаваць група з некалькіх дзясяткаў чалавек, яны правешваюць вяроўкі ўверх і ўніз. Выратаванне можа адбывацца на працягу і некалькіх сутак. Пашанцуе, калі чалавек пры гэтым выжыве.

Тут трэба зразумець адно: вы трапляеце ў зусім новы для сябе навакольнаы свет, які адрозніваецца ад таго, дзе вам проста і звыкла. Вы можаце не бачыць небяспекі, якія існуюць, альбо, наадварот, баяцца таго, чаго не трэба баяцца. У лагерах вас навучаюць таму, што рабіць трэба, а чаго — не, што можна, а чаго — не, а калі ўсё ж рабіць, то рабіць вось так, а не інакш.

— **Ці плануеце заваяваць якую-небудзь вяршыню ў найбліжэйшай будучыні?**

— Узыходжанні заўсёды трэба рабіць у кампаніі добрых сяброў. На сёння мы, вядома, вядзем падрыхтоўчую работу. У нас у Беларусі вельмі моцная каманда альпіністаў. Гэта маладыя хлопцы ва ўзросце 30 гадоў і нават маладзейшыя. Яны здольныя рабіць самыя складаныя ўзыходжанні, якія існуюць у свеце. Але вельмі многае тут звязана з фінансамі: удасца знайсці спонсара — значыць пра нас пачуюць, не — тады цякавае.

— **Якія цікавыя, а галоўнае, рэалістычныя фільмы пра ўзыходжанні вы можаце параіць нашаму чытачу?**

— Добры англійскі фільм, які вярта паглядзецца ўсім, называецца «Дакранаючыся да пустэчы». Досыць рэалістычна зняты. Таксама абавязкова трэба паглядзець савецкі фільм Гаварухіна «Вертыкаль» з Высоцкім.

Для тых, хто марыць калі-небудзь узабрацца на горную вяршыню, хачу сказаць, што для кагосьці альпінізм — гэта спорт, для кагосьці — чыстая рамантыка, для некага — праца. Тут кожны вырашае для сябе сам. Агульнае адно: альпінізм небяспечны з самага пачатку.

Заваяваць вяршыню нялёгка, але гэта вярта патрачаных намаганняў. Бо што можа быць больш велічым і яскравым, чым стаць на горным піку і глядзець вакол з вышыні, дзе ляжыць хіба што самалёты?

Данііл ХМЯЛЬНІЦКІ.

Дзяржаўны сцяг — на самай вяршыні.

жыццё. І прайсці трэба велізарную дыстанцыю і па гарызанталі, і па вертыкалі.

Неабходна быць фізічна развітым, тады спартыўная падрыхтоўка дае магчымасць сябе адчуваць камфортна і бяспечна ў цяжкіх умовах, атрымліваць задавальненне. Калі падрыхтоўка ў вас слабая, тады рэсурс будзе малы. Вы не можаце доўга ісці, лезці або начаваць у халодных умовах, калі кіслароду няма. Любы спорт дае вам адчуванне гіпаксіі. Кожны чалавек, які бяжыць крос, знаёмы з гэтым. Тое ж самае ў гарах: узнікае гіпаксія з-за таго, што ты падмаеешся высока над зямлёй. Таму спорт тут абавязковы, без яго вы проста слабая фігура ў гарах.

вось Райнхальд Меснер, італьянскі альпініст, першым заваяваў усе 14 «васьмітысячнікаў» свету, некаторыя з іх у адзіночку, так што гэта ўсё ж магчыма. Праўда, трэба мець выключныя фізічныя якасці, велізарны рэсурс, быць неверагодна моцна падрыхтаваным. Сёння я нават не магу ўявіць, як гэта зрабіць.

— **А што са здарэннямі? Мы з вамі гутарым праз некалькі дзён пасля таго, як у час узыходжання на Эльбрус загінулі адразу пяць расійскіх турыстаў...**

— На жаль, выпадкі нярэдка. Для ратавання альпіністаў у гарах трыццаць велізарны людскі рэсурс. Восць уявіць сабе чалавека, які зламаў нагу на вертыкальнай сцяне, тады зразумееце, што зняць яго

Унізе — толькі аблокі.

Дамоў.

НАЙЛЕПШЫМ ПАДАРУНКАМ ЗАЎСЁДЫ ЛІЧЫЛА ПАДПІСКУ

Больш за сорок гадоў выпісвае «Звязду» былая настаўніца з вёскі Тэўлі

На такіх адданных і, галоўнае, актыўных чытачах газета трымаецца. Клаўдзія Іванаўна ЛІТВІНЧУК з вёскі Тэўлі выпісвае «Звязду» больш за сорок гадоў. І не проста чытае, робіць выразкі, адкладвае асабліва цікавыя матэрыялы, часам тэлефануе, прапановуе, падказвае. За апошнія два дзесяцігоддзі аўтар гэтых радкоў пісала некалькі матэрыялаў па падказцы чытачкі.

КАЛІ ЖЫЦЦЁ ВІРУЕ

Разам з Клаўдзіяй Іванаўнай мы некалі змагаліся супраць закрыцця гандлёвага пункта на чыгуначнай станцыі, імкнуліся дапамагчы прыватнаму прадпрыемальніку набыць памяшканне даўно закрытага магазіна, расказвалі пра вялікую настаўніцкую дынастыю. Пра такіх, як яна, кажуць: чалавек актыўнай жыццёвай пазіцыі, не можа прайсці міма любой несправядлівасці і абавязкова заўважае ўсё добрае, прыгожае. А яшчэ ўсім дапамагае: як людзям, так і братам нашым меншым. У яе на падворку жыве шэсць каткоў, былія бадзяжныя выглядаюць гладкімі, дагледжанымі. А стале карміць курэй — дзікія галубы прылятаюць, за імі — чарада вераб'ёў, усім падсыпае зярнят гаспадыня. «Учора каты раздзелі вужа, што заплоў на падворак, — расказвае, — дык я плакала, так шкадавала». Яна любіць, калі вакол жыццё віруе, калі шмат рознай жыватнасці.

У яе гадзі мала хто трымае ўласную гаспадарку, але ж яна заўсёды была актыўнай і рухавай. Пасля заканчэння географічнага факультэта Брэсцкага педагагічнага інстытута ў 1968 годзе стала працаваць настаўніцай. А потым куды толькі жыццё не закідала! Адзін час нават была тэхнікам-геолагам у геалагічнай партыі. А ў канцы 1970-х, калі школу, дзе працавала, закрылі, давалося некалькі гадоў пабыць пашталёнаю. Тады, як той казаў, і падсела на разнастайную перыб'ядку. У той час выпісвала 28 розных выданняў.

НАЙЛЕПШАЯ ГАДЗІНА

Такая ў яе пазіцыя: каб людзям рэкамендаваць, трэба ж самой ведаць. Былі сярэд падлікі навукова-папулярныя, дзіцячыя, жаночыя часопісы, самыя розныя газеты. З многімі з тых выданняў Клаўдзія Іванаўна сябрвала яшчэ доўгія гады, на гарышчы і зараз ляжаць падшыўкі асобных часопісаў. Цяпер з таго вялікага яе асабістага каталога засталіся «Звязда» і раёнка, якія лічыць найлепшымі сябрамі. А вось звычайна рабці падарункі ў выглядзе падлікі засталася назаўсёды. Меншым унукам яна да гэтага дня выпісвае выданы пазнавальнага характару, старэйшаму — яго прафесійную газету, а для дачкі і нявесткі найчасцей афармляе падпіску на часопісы па гаспадарцы.

— «Звязда» прыходзіць кожны дзень. Гадзіна з асалядай чытання на роднай мове

для мяне — найлепшы час сутак, — расказвае былая настаўніца. — Чытаю амаль усё. І пачынаю з анекдотаў на апошняй старонцы. Яны ў вас такія дасціпныя, сапраўды смешныя. Люблю аўтарскія калонкі, вядома, «Народ на провадзе», з задавальненнем прачытваю матэрыялы пра гістарычныя падзеі і гістарычных асоб. З цікавасцю чытаю пра розныя населеныя пункты краіны, пра вёскі. Вось вы пісалі не так даўно пра маё роднае Павіцце, што там 1300 чалавек насельніцтва і ў школе займаюцца 130 вучняў. А калі я ў школу хадзіла, у ёй вучылася 600 дзяцей, а ў вёсцы пражывала 5 тысяч чалавек.

— Асабліва люблю аповеды журналістаў з розных вандровак, — працягвае Клаўдзія Іванаўна. — Я ў свой час паездзіла па былой вялікай краіне. Некалі наша група ў інстытуткім сацсаборніцтве заняла першае месца сярод трох тысяч студэнтаў, і нас узнагародзілі паездкай у Ленінград, дзе мы былі сем дзён. Тады я ўлюбілася ў гэты горад. Потым ужо не раз вазіла дзяцей на экскурсію.

АБ'ЕХАЦЬ САЮЗ АЎТОБУСАМ

— А пасля чацвёртага курса ў нас была такая практыка, якая сучасным студэнтам, мабыць, і не снілася. За месяц вандроўкі на аўтобусе будучыя географы паглядзелі лёдзё не ўвесь Савецкі Саюз. Інстытут плаціў за аўтобус аўтабазе ў дзень 90 рублёў — па тым часе даволі вялікі грошы. Мы ўзялі з сабой палаткі, усе прылады для жыцця ў

на магілу Грыбаедава. Па ваенна-грузінскай дарозе праехалі, узялі курс на Ерэван. Міма замка царыцы Тамары праязджалі, а калі да Ерэвана засталася менш за сотню кіламетраў, пальцеў задні мост у аўтобуса. Нашы кіроўцы выглядалі вельмі разгубленымі. Выклікаць з Брэста другі аўтобус было нерэальна. Пазванілі ў ерэванскую аўтабазу, адтуль прыслалі аўтобус і машыну тэхнічнай дапамогі. А механік, што прыехаў, як высветлілася, служыў у Брэсце. Гэта ўжо быў амаль зямляк. Адным словам, наш аўтобус адрамантавалі, за гэта нічога нават не ўзялі. А дырэктар аўтабазы, здзіўвіўшыся, што ўсю паездку мы жывём у палатках, уступіў нам для начуўкі свой вялізны кабінет. Назаўтра для нас правялі грунтоўную экскурсію па Ерэване, пабачылі і возера Севан.

За месяц той практыкі мы наведвалі мноства самых розных прадпрыемстваў Савецкага Саю-за, нават цяпер памятаю, як уразіў завод па вытворчасці камбайнаў у Растове-на-Доне. Праехалі па ўзбярэжжы Чорнага мора з прыпынкамі на адпачынак і купанне. Вядома, большасць з нас упершыню бачылі мора. Для будучых настаўнікаў географіі гэта была надзвычай пазнавальная паездка. Назад вярталіся праз Херсон, Харкаў, Кіеў. Пасля другога курса былі на практыцы ў Карпатах і Закарпаці. З гадамі зразумела, што вучо-ба была самым цікавым этапам жыцця. Да гэтай пары захоўваю пасведчанні турыста СССР і інструктара па турызме.

ЯК ПЫТАННЕ ПАДВОЗУ ДЗЯЦЕЙ ВЫРАШЫЛА

Згадвала былая настаўніца, як з дзёчкі аб'ездзіла ўсю Беларусь, экскурсію для школьнікаў лічыла часткай вучэбнай работы. Паводле яе пераканання, чалавек павінен ведаць сваю краіну, па магчымасці бываць і недзе далей. Які прадмет ні выкладала, старалася дзіцяцей заразіць цікавасцю да вандровак, імкненнем пазнаваць сваю краіну. А выкладаць за гадзі работы ў сельскіх школах давала ўсе прадметы, акрамя матэматыкі і замежнай мовы.

Клаўдзія Літвінчук заўсёды была актыўнай, больш за 20 гадоў узначальвала прафкамы розных школ. А калі працавала ў Рынках, вырашыла пытанне падвозу дзяцей. Тады пра школьныя аўтобусы ніхто

Клаўдзія ЛІТВІНЧУК і старшыня сельскага Савета Іна КУЗНЯЦОВА.

не чуў. Добра, калі рэйсавы быў вучням па дарозе. А ў Рынкі, дзе вучыліся 240 хлопчыкаў і дзяўчынак, аўтобус хадзіў па выхадных, яшчэ ў сярэдзі і пятніцу. Такім чынам, у панядзелак, аўторак і чацвер многім вучням належала пераадоляваць дарогу ў пяць кіламетраў у адзін бок. «Сама я хадзіла праз балота, — згадвае Клаўдзія Іванаўна, — так атрымлівалася тры кіламетры. А бацькі не рызыкавалі пускіць дзяцей па дрыгвее». Так і хадзілі вучні раніцай пяць кіламетраў і пасля абеду столькі ж. Было гэта недзе ў сярэдзіне дзевяностых. Настаўніка Літвінчук як старшыня прафкама па тэлефоне звярнулася да дырэктара Кобрынскай аўтабазы. Ёй ветліва адказалі, што няма такой магчымасці. Тады яна напісала ў райгазету, прыйшоў такі ж адказ, толькі пісьмовы. Але яна здавацца не збіралася, напісала ліст тагачаснаму старшыні аблвыканкама Уладзіміру Заламаю. Письмо ўзяла адрэзкі ў Брэст маці аднаго з вучняў (у губернатара быў прыём грамадзян).

— Справа была ў пятніцу, — узгадвае Клаўдзія Іванаўна. — А ў панядзелак нам пазванілі з той жа аўтабазы, каб удакладніць маршрут, найбольш зручны для дзяцей. Аўтобус, дарэчы, ў вёску ходзіць і цяпер, і ўсім жыхарам навакольных сёлаў зручна.

Так што многія аднавіваюць да гэтай пары раяцца з ёю, калі хочучь напісаць зварот у органы ўлады альбо пайсці на прыём. Чым можа, дапамагае, і не толькі парадамі. Напрыклад, недалёка жыве 95-гадовая Галіна Ісакіўна, што некалі працавала старшынёй сельсавета. Жанчына страціла мужа, адзінага сына, сваякі жывуць далёка. Клаўдзія Іванаўна забягае да яе амаль кожны дзень. Бывае, дапамагае есці зварыць сталай жанчыне, у хаце прыбраць, а галоўнае, пагаварыць, падтрымаць.

Вечарам пазваніла, расказала, што кніжка — падарунак ад «Звязды» і дыплом наш насіла паказаць Галіне Ісакіўне: «Дамовіліся, што заўтра возьму акумуляры і пачытаю ёй: маю старэйшую сяброўку надта зрок падводзіць». А першай са звяздзюскімі ўзнагародамі павіншавала нашу чытачку старшыню Тэўльскага сельскага Савета, яе вучаніца, Іна Кузняцова.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

палявых умовах і рушылі ў дарогу. Пачалі аглядаць з Масквы. Некалькі дзён правялі ў сталіцы, далей — Барадзінскае поле, і праз Рязань, Курск, другія гарады ўзялі курс на Каўказ. Па дарозе не міналі славуцкія, напрыклад, у Яснай Паляне наведалі магілу Талстога. А ў Пяцігорску глядзелі лермантаўскія мясціны, і на гару Машук уздымаліся, потым былі ў Арджанікідзэ, у Грозным. Пабывалі на той практыцы і ў Тбілісі, пачытаю, як падымаліся ўгару, каб трапіць

«Смачная восень са «Звяздой»

Калі вы падпісаліся на газету «Звязда» на IV квартал або II паўгоддзе 2021 года — запатрабуйце картку ўдзельніка, выразаіце і дасылаіце да 14 кастрычніка 2021 года ў рэдакцыю на адрас: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.

Сярод падпісчыкаў 22 кастрычніка 2021 года будуць разьграны сем тостараў Galaxy GL 2909 і суперпрыз — мультыварка Holt HT-MC-005. Вынікі будуць апублікаваны ў газеце «Звязда» да 30 кастрычніка 2021 г.

Прызы можна будзе атрымаць у рэдакцыі да 31 снежня 2021 г. пры падачы квітанняў аб падліцы на «Звязду» на IV квартал або II паўгоддзе 2021 г. і пашпарта. Пасля 31 снежня выдана прызоў спыняецца і прэтэнзіі падпісчыкаў не прымаюцца. Умовы рэкламнай гульні «Смачная восень са «Звяздой» чытайце ў нумары 164 газеты «Звязда» ад 27.08.2021 года.

Тэлефон для давадка (017) 271 81 53. Тэрмін правядзення гульні — з 01.09.2021 да 31.12.2021.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі № 4064 ад 20.08.2021 г. выдана Міністэрствам антыманапольнага рэгулявання і гандлю Рэспублікі Беларусь.

Картка ўдзельніка — падпісчыка «Звязды» на IV квартал або II паўгоддзе 2021 года

Прозвішча, імя, імя па бацьку _____

Падпіска аформлена і аплачана ў _____ (аддзяленне сувязі) на IV квартал або II паўгоддзе 2021 года

Матні адрас і тэлефон _____ (абавязкова) _____ (індэкс)

Удачы ў розыгрышы!

У ЧАКАННІ ХАЛАДОЎ

Ідзем на восеньскі шопінг са стылістам

Ад світару і кардыгану грубай вязкі да штучных футрачкаў і ад пухавікоў да плісіраваных спадніц: чым папоўніць гардэрбю напярэдадні халоднага сезона, каб выглядаць актуальна?

«Модная сталіца» ёсць, напэўна, у кожнай краіне. І калі ў Францыі гэта Парыж, а ў Італіі — Мілан, то ў Беларусі гэта ганаровае званне, мабыць, па праве можна аддаць Брэсту. Гораду, дзе, напэўна, найбольшая сярод беларускіх населеных пунктаў колькасць дызайнераў на адзінку плошчы і на чые вуліцы модныя тэндэнцыі прыходзяць раней за іншыя гарады нашай краіны. Зрэшты, магчыма, гэта суб'ектыўна. Але прагуляцца па мінскай Намізе мы ўсё ж вырашылі са стылістам з Брэста Ірынай Грыцук. І тама нашай прагукі — позняя восень і зіма.

Вельмі часта нашы жанчыны адмаўляюць сабе ў праве апранацца стыльна, таму што баюцца, што іх асудзяць ці не зразумеюць.

ЛІБЕРАЛЬНЫЯ КАШТОЎНАСЦІ

У новым сезоне гардэрбю модніцы не абыйсць без футра, прычым штучнага — на подыумах дэмакратычны штучны мех не першы сезон упэўнена «падціскае» арыстакратычны натуральны. Па першапачатковай задумцы дызайнераў, тае футра ні да чаго не абавязвае, не патрабуе «аддавацца», спалучаецца з любым гардэрбю, робіць вобраз маладзейшым і бесклапотным і дэманструе непаўторны густ сваёй гаспадыні, а не яе даходы. Зрэшты, калі сёння з жывёл скуркі ўжо не здымаюць, то з модніцы за трэнд «штучны мех» без усялякага сораму дзяруць тры скуркі. Як высветлілася, дэмакратычнае штучнае футрачка прыстойнай якасці абыдзецца ў досыць крутую суму, якая пачынаецца ад 300—400 рублёў. Не як натуральнае, зразумела, але таксама адчувальна.

Гэтай зімой актуальны аб'ёмны мех. Зрэшты, футра можа быць і без празмернага аб'ёму — га-лоўнае, каб рэч была пухатай і ўтульнай. І цёплай, зразумела?

Пухавік — самы практычны і бюджэтны варыянт. Хоць выглядаць у ім стыльна атрымавацца не заўсёды.

Стыліст Ірына ГРЫЦУК.

Вось з гэтым у штучных футраў ёсць праблема. Пры рэкордных мінімальных тэмпературах (якімі запомнілася, напрыклад, мінулая зіма) штучны мех натуральнаму не сапернік. Відавочна, што тэкстыльная аснова, да якой мацуецца варсінкі, не можа забяспечыць высокай цеплаізаляцыі, а сам экзамех не параўнаць са шматвяковым прадуктам зваляючы — цёплай поўсцю пушнога звярка.

— Праўда, тэхналогіі вытворчасці штучнага футра не стаяць на месцы, — тлумачыць Ірына. — Нярэдка ў штучны мех дадаюцца валокны, якія застаюцца ад вытворчасці натуральных футраў.

Надходзячай зімой актуальны аб'ёмны мех.

Але нават у гэтым выпадку экзамех суступае па даўгавечнасці натуральнаму — вярта разумець, што такое футра захавае выгляд на максімум на два-тры сезоны. Потым мех страціць бляск, могуць з'явіцца пацёртасці. І ўсё ж штучныя кашушкі не першы сезон ультрамодная рэч, і яны заслугоўваюць увагі — як прыемнае дапаўненне да больш практычнага пухавіка.

А што з колерам? Па-ранейшаму актуальна бжовавая і карычневая гамы, высакародныя шэрыя адценні, ноўдывы і пудравыя тоны. У трэндзе белы і крэмавы, але і практычны для нашай зімы чорны ніхто не адмяняў. Яркія кашушкі на грэбні моднай хвалі, але яны падыдуць не ўсім.

— У вільготны пахмурны дзень прыемна дастаць з гардэрбю жоўтае або чырвонае футрачка і ўзяць сабе настрой. Аднак вельмі важна суадносіць самавыяўленне

з рэаліямі жыцця. Сёння нам хочацца вылучыцца сваёй неардынарнасцю, мы хочам, каб нас бачылі здальёк. Але ж можа здарыцца так, што заўтра ў нас зменіцца настрой і не захочацца залішняй увагі. Таму яркае футра — гэта заўсёды толькі «вішанька на торце», прыдатак да больш спакойнага гардэрбю. І яшчэ адзін нюанс. Рэчы — гэта ўсяго толькі нашы дапаўненні: спачатку жанчына як асоба, а потым рэчы — а не наадварот. Адзенне не павінна нас хаваць, але не павінна і засланяць, мяняць нашу асобу. Не павінна іці наперадзе нас, пераважаць у вобразе. Гэта — той крытэры, па якім варта выбіраць любыя ультрамодныя рэчы.

У штучным кашушку, адзначае стыліст, асабліва важна звярнуць увагу на падкладку — лепш, калі яна будзе натуральнай. У гэтым выпадку мы пазбегнем эфекту «цэлаванага пакета», калі скура не дышае.

Таннейшае або даражэйшае штучнае футра выбіраць?

Найбольш любімы дызайнерамі колер зімой 2021-22 — зялёны.

— Звычайна нашы жанчыны купляюць адну, максімум дзве верхнія зімовыя рэчы, і не на адзін сезон. А значыць, практычнай будзе выбіраць больш класічную мадэль без ультрамодных дэталей — з-за іх рэч можа хутка страціць актуальнасць. На першае месца ставім якасць, тады рэч будзе доўга служыць. Працей кашучы, больш эканамічна выгадна набыць адну дарагу рэч замест трох танніх.

ПУХ І ПЕР'Е

Лагічная задача, якая не ўяўляе складанасці для любой нашай суайчыніцы: калі вы набылі адзін варыянт вопраткі на зіму, то гэта... Правільна, пухавік! Не заўсёды прыгожы і модны, затое цёплы і практычны. Жанчына ў пухавіку здольная зрушыць горы без адрыву ад вытворчасці. Пухавік — досыць бюджэтны варыянт, кошт пачынаецца ў сярэднім ад 100—150 рублёў.

— Не варта сёлета спыняць выбар на сілуэтах оверсайз, — каментуе Ірына. — У надыходзячым сезоне яны яшчэ актуальныя (так што калі ў вас менавіта такі — націце з задавальненнем), але бум «вялікіх рэчаў» быў мінулай зімой. Зараз трэнд сціжэе, бо ад 80—90-х, якімі дызайнеры натхніліся ў гэтым сезоне, мода рухаецца ў бок 1970-х. А гэта паяскі, акцэнт на талію, падкрэсліванне фігуры, прамы крой. Так што прамы сілуэт пухавіка — гэта бяспройгрышы

варыянт. Па-ранейшаму ў модзе сілуэт «кокан».

Актуальныя колеры — бж, шэры, малочны (і наогул усе светлыя адценні). А таксама хакі, але гэта досыць складаны колер, які патрабуе асаблівага крою і падыдзе не ўсім. А наогул, самы трэндавы колер гэтай зімы — насычаны зялёны і ўсе яго варыяцыі (асабліва смарагдавы). У гэтым сезоне дызайнеры інтэгруюць гэты вясновы колер у любыя зімовыя вобразы: ад пухавікоў да трыкатажных сукенак і світару.

Грубая буйная вязка світару і кардыгану — адзін з яркіх трэндаў гэтай зімы.

ГЭТА ЎСЁ ЗВЯЗАНА

Трыкатаж з прыходам халадоў становіцца актуальны заўсёды. А ў гэтым сезоне рэчы з пражы заслужана апынуліся на модным Алімпі: гэты мяккі і такі прыемны навомацак матэрыял у новых калекцыях — адна з асноў творчасці дызайнераў. Трыкатажныя сукенкі даўжыні максі становяцца ўніформай і маладых мам, і бізнес-лэдзі, інтэгруюцца ў любыя стылі і вобразы. А на світарых і кардыганх буйной вязкі хочацца спыніцца асабліва.

— Грубая буйная вязка світару і кардыгану — адзін з найбольш яркіх трэндаў гэтай восені і зімы, — распавядае Ірына.

Жанчына ў пухавіку здольная зрушыць горы без адрыву ад вытворчасці.

Пухавік — досыць бюджэтны варыянт, кошт пачынаецца ў сярэднім ад 100—150 рублёў.

Праўда, купіць такія досыць складана — іх пакуль практычна няма ў асартыменце масмаркету. Затое іх можна звязаць самастойна. Ці, калі вы не майстрыца, звязаць на заказ — абыдзецца гэта (з улікам нітак) у сярэднім рублёў у 150. Проста купіць было б танней, але, на жаль, выбару практычна няма. Спалучаць такія світары можна як з джынсамі, так і з больш класічнымі палаца, а падоўжаныя мадэлі будуць выдатна выглядаць у якасці сукенкі — у садружнасці з ледзінамі або шчыльнымі калготкамі.

Ключавая дэталю моднага зімовага сезона 2021/2022 — камізэлькі. У першую чаргу трыкатажны, з глыбокім выразам, ад стрыманых карамельных адценняў да яркіх тонаў. Такія камізэлькі дапамогуць апрадэціць самы, здавалася б, сумны і непатрабавальны лук (look). Выдатна будуць выглядаць і камізэлькі як вопратка (па-

куль не стала зусім халодна). Нам удалося знайсці трохі «хуліганскія» мадэлі з эка-скуркі, якія выдатна ўпісваюцца ў гламурны спартыўны стыль: апрані і адчуі сабе сяброўкай рэпера.

— Вельмі важна ўмець пашыраць рамкі разумення стылю. Гэта неабходна любой жанчыне, — кажа Ірына. — Па маім глыбокім перакананні, часам трэба дазваляць сабе рэчы, не характэрныя вам. Мадэлі, якія падабаюцца, але якія па тых ці іншых прычынах вы насіць саромеецеся. Вінаватыя комплексы, страх «што скажуць калегі?» або «як паглядзяць сяброўкі?». Вельмі часта нашы жанчыны адмаўляюць сабе ў праве апранацца стыльна, таму што баюцца, што іх асудзяць ці не зразумеюць. І зусім ужо не павінна быць такіх аргументаў, як «не ў маім узросце» ці «я для гэтага занадта старая».

На першае месца ставім якасць, тады рэч будзе доўга служыць. Працей кашучы, больш эканамічна выгадна набыць адну дарагу рэч замест трох танніх.

Трыкатажныя спадніцы-плісэ — яшчэ адна актуальная абноўка (у сярэднім ад 100—130 рублёў). Пераважная даўжыня ў дадзеным выпадку — максі (гэтай зімой дызайнеры робяць акцэнт на міні, але трыкатаж-плісіроўка для міні — варыянт не вельмі). Праўда, трыкатажныя плісіраваныя спадніцы могуць быць каварныя — яны павялічваюць аб'ёмы, калі няправільна іх абыграць.

— Я б раіла насіць такія спадніцы са світарамі оверсайз грубай вязкі, запраўішы адзін яго краёчак. Так мы ссоуваем візуальныя акцэнты, і фігура выглядае далікатнай і жаночай, — тлумачыць Ірына. — Дарэчы, такія світары гэтай зімой складуць годную партыю і лёгкім летнім спадніцам-плісэ, якія таксама варта ўпісаць і ў зімовы гардэрбю. А можна дадаць у вобраз з трыкатажнай плісіраванай спаднічай белую кашулю, батфорты з вузкімі халывамі або, наадварот, кароткія боцікі са свабоднай халывай.

Як часта варта мяняць гардэрбю, каб выглядаць актуальна?

— Я не прытрымліваюся распаўсюджанага меркавання, што купляць рэчы трэба камплектамі. Складаць «капсулу» да кожнага новага сезона — гэта нядарэчна, але па розных прычынах такі падыход магчымы далёка не для кожнай жанчыны. Я б парэкамендавала купляць рэчы штомесца. Кожны месяц дазваляць сабе адну новую рэч — зразумела, уліваючы, як яна спалучаецца з тым, што ўжо вісіць у вашай шафе. І тады ваш гардэрбю заўсёды будзе актуальны, а праблема «няма чаго надзець» адыдзе на другі план.

Аляксандра АНЦЭЛЕВІЧ.

КАНЦЛЕР ДА КАЛЯД

Што чакае Германію?

У Германіі пачаліся перагаворы аб фарміраванні новага ўрада. На думку назіральных, прапановы аб стварэнні кіруючай кааліцыі будуць непазбежна паступаць «зялёным» і лібералам (Свабоднай дэмакратычнай партыі). Між тым лідары дзвюх палітычных сіл ужо правялі папярэднія перагаворы, пасля чаго паведамлілі, што шукаюць агульны падыходы, знаходзячы іх і маюць намер сустрэцца зноў, паведаміў Euronews. Як вядома, у мінулыя выхадныя ў Германіі адбылася гістарычная падзея, наступствы якой пакуль яшчэ цяжка спрагназаваць, але ўжо можна адчуць. Упершыню за многія гады ў краіне абраны парламент без Ангелы Меркель на чале. Хрысціянска-дэмакратычны і Хрысціянска-сацыяльны саюзы (ХДС/ХСС), якія жалезная фрау прадстаўляла 16 гадоў запар, не здолелі перабыць напор асмялелых канкурэнтаў з ліку палітычных пачаткоўцаў і, страціўшы выбаршчыкаў, аступілі першынство даўнім канкурэнтам з Сацыял-дэмакратычнай партыі Германіі (СДПГ). Што ж чакае Германію?

ГІСТАРЫЧНАЕ ПАРАЖЭННЕ

Вынікі выбараў у нямецкі бундэстаг для палітычных аналітыкаў асаблівым сюрызізмам не сталі. Галасаванне толькі пацвердзіла прагнозы сацыялагаў аб катастрофічным падзенні рэйтыngu кіруючай ХДС. У параўнанні з папярэднім выбарным цыклам 2017-га хрысціянскія дэмакраты аселі на 9 працэнтаў, набраўшы крыху больш за 24% галасоў выбаршчыкаў. У колькасцым выпічэнні страты склалі больш за пяць мільёнаў галасоў, якія адышлі да СДПГ, «зялёных» і лібералаў.

Пры гэтым ХДС прымудрыўся нават у Баварыі, ключавым «хатнім» рэгіёне, дзе кіруе саюзны ХСС, паказаць найгоршы вынік за 70 гадоў. Невыпадкова ўпывовыя што тыднёвік Spiegel назваў іх паражэнне гістарычным, бо ніколі раней за ХДС і ХСС не галасавала менш чым 30 працэнтаў электарату.

А вось сацыял-дэмакраты на чале з Олафам Шольцам пасля правалу на мінулых выбарах аднавілі свае пазіцыі (25,7 працэнта супраць 20,5) і цяпер заслужана святкуюць перамогу. Аднак у гэтай перамозе ёсць і важкая ложка дзэгцю. Насуперак надзеям і чаканням сапраўднага трыумфу сацыял-дэмакратаў на гэтых выбарах не здарылася. Пасля закрыцця ўчасткаў, калі ў штабы пачалі паступаць экітпалы, абедзве партыі ішлі фактычна ўпоравень, што прымусіла ладна панеравацца функцыянераў і тэхнолагаў «чырвоных» (па сімваліцы СДПГ). У выніку галасы пратэсознага электарату аказаліся размазанымі па малых партыях. Фактычна СДПГ не ўдалося да канца выканаць галоўную задачу — сабраць пад сваё крыло ўсіх перабычыкаў і расчараваных у ХДС.

Колькасна дэпутацкія мандаты сямі партыі, якія прайшлі ў бундэстаг, будуць прадстаўлены наступным чынам. Найбольшую колькасць месцаў атрымаюць сацыял-дэмакраты — 206 (на 53 больш, чым у 2017-м). На другім месцы апынуўся блок ХДС/ХСС з вынікама 196 месцаў (на 50 менш). «Зялёныя» зоймуць 118 месцаў (на 51 больш),

Свабодная дэмакратычная партыя (СвДП) — 92 месцы (на 12 больш), «Альтэрнатыва для Германіі» (АдГ) — 83 месцы (на 11 менш), «Левыя» — 39 месцаў (на 30 менш). Адно дэпутаткае крэсла дастанецца прадстаўніку дацкай нацыянальнай меншасці з зямлі Шлезвіг-Гальштэйн.

Агульная колькасць дэпутатаў бундэстага ўзрастае, але не так моцна, як асцерагаліся эксперты перад выбарамі. Калі ў бягучым скліканні парламент налічвае 709 абраннікаў, то ў новым бундэстаг іх збярэцца 735. Аналітыкі прадказвалі рост гэтай колькасці да 900 за кошт малых партыі, якія маглі атрымаць дадатковыя мандаты ў акругах.

ВЫБАРЧЫ ХАОС

Што да арганізацыі выбарчага працэсу на гэтых выбарах, то ён быў далёкі ад ідэальнага, заўважыла lenta.ru. Шмат парушэнняў зафіксавана ў Берліне. Назіральнікі назвалі тое, што адбылася, «выбарчым хаосам». На некаторых участках не хапала бюлетэнаў, з-за чаго выбаршчыкаў адпраўлялі дадому. Дзесці бюлетэны ўтрымлівалі памылкі, у выніку людзі стаялі па некалькі гадзін у чэргах і галасавалі ўжо пасля заплачванага закрыцця ўчасткаў і абвясчэння вынікаў экітпалаў.

Як водзіца, у дзень галасавання актыўнавалі і леварадзільныя «партызань», настроеныя на барацьбу з правакансерватыўным АдГ. Падобна на тое, менавіта дзякуючы ім ва ўніверсітэцкім Гёттынгене (Ніжняя Саксонія) у дзень выбараў у бланках для падліку галасоў выбаршчыкаў у спісе партыі не аказалася «Альтэрнатывы для Германіі» і іх давялося тэрмінова перабраць. Наўрад ці гэтыя дробязі будуць варты ўвагі Канстытуцыйнага суда Германіі, тым не менш асадак застанецца.

Насуперак усім «падкопам» малых партыі паказалі на гэтых выбарах сваю сілу, сукунла «адхаліўшы» ў ХДС і СДПГ важкі пакет галасоў выбаршчыкаў. «Зялёныя» на чале з Аналенай Бербок паказалі найлепшы вынік у сваёй гісторыі, палепшыўшы паказчык 2017-га больш чым

удвая. Галасы 14,8 працэнта выбаршчыкаў, якія прагаласавалі, далі ім трэцяе месца ў рэйтыngu пасля ХДС.

Праўда, разлічвалі «зялёныя» на значна лепшы вынік, бо сусветны кліматычны парадак дня, прыродныя катастрофы, уключаючы паводку ў Рэйнскай рэгіёне, — усё гэта спрыяла іх рэйтыngам. Але калі першую палову кампаніі аптытанні адпавядалі гэтым чаканням, то бліжэй да фіналу чарада PR-правалаў у кіраўніцтве «зялёных» прывяла да карэцый вынікаў.

Ліберальныя дэмакраты (СвДП) пад кіраўніцтвам Крысціяна Лінднера правялі даволі бледную кампанію і толькі нязначна пераўзышлі свой вынік на мінулых выбарах, атрымаўшы 11,5 працэнта супраць 10,7 у 2017-м. Аднак гэтага ім хапіла, каб абысці правапатрыятычную «Альтэрнатыву для Германіі» (АдГ) і стаць героямі дня, выпхнуўшы «страшных прыхват» на пятае месца ў агульным заліку.

АдГ хоць і страціла адносна нямшат, атрымаўшы 10,3 працэнта галасоў выбаршчыкаў, але пры гэтым скацілася з пазіцыі трэцяй па колькасці фракцыі ў нямецкім парламенце на пятае месца. Зрэшты, падса-

ФРОНТМЕН АСЦЯРОЖНЫХ ПЕРАМЕН

Вываўшы перамогу па выніках федэральнага галасавання з мінімальнай перавагай, СДПГ не здолела забяспечыць выгадную платформу ў перагаворах з партнёрамі на фарміраванні кіруючай кааліцыі. І зараз гэты вынік падвешвае шанцы кандыдата ў канцлеры ад СДПГ Олафа Шольца, нават нягледзячы на тое, што яго персанальны рэйтыng вышэйшы, чым у Арміна Лашэта ў ХДС.

Пасля падліку галасоў Шольц выдаў журналістам хатнюю нарыхтоўку, агучыўшы прапанову лібералам і «зялёным». Выбаршчыкі вельмі выразна казалі, хто павінен сфарміраваць наступны кабінет. СДПГ, СвДП і «зялёныя» дамагліся значнага росту, адпаведна, гэтыя тры партыі і павінны ўзначаліць урад. ХДС і ХСС атрымалі сігнал ад грамадзян, што ім больш не трэба быць ва ўладзе.

Калі не здарыцца нейкіх нечаканых паваротаў, то менавіта 63-гадовы Олаф Шольц сфарміруе новы кааліцыйны ўрад і стане новым канцлерам Германіі. Разбіраючыся ў прычынах яго поспеху,

«Шольц шмат у чым адпавядае партрэту «ідэальнага канцлера» ва ўяўленні значнай колькасці нямецкіх выбаршчыкаў, у якіх ёсць запыт на перамены, але вельмі асцярожныя, з захаваннем палітычных традыцый. Сам Шольц не называе сябе наўпрост «спадчыннікам Меркель», але і не адмаўляе спадчынны «самый леваяцэнтрыскай» з кансерватыўных канцлераў ФРГ. Адным словам, Шольц — гэта фронтмен асцярожных перамена на спакойнай, «бюракратычнай» аснове», — патлумачыў «Бі-бі-сі» нямецкі палітолаг Дзмітрый Страцеўскі.

ШАНЦ НА «ЯМАЙКУ»

Але і кандыдат у канцлеры ад ХДС Лашэт здавацца не збіраецца, бо ў яго ёсць пакуль прывідны, але тэрэтычна рэальны шанец на «ямайку» — так па колерах партый называюць магчыму кааліцыю паміж ХДС, СвДП і «зялёнымі». Ужо зразумела, што ідэалагічным забеспячэннем такога праекта стане «левая прагра-

да Каляд, калі не даўжэй. У нямецкім грамадстве, без сумневу, будуць сачыць за гэтай барацьбой з не меншым асартам, чым за матчамі Бундэслігі.

За апошнія 20 гадоў палітычны цэнтр у Германіі адчувальна зрушыўся налева. А тое, што раней было рэспектабельна-цэнтрэцкім, цяпер сышло далёка направа. Пазіцыя ХДС 1980-х гадоў сёння адлюстравана ў праграме АдГ і наадварот: тое, што раней можна было чуць з вуснаў леварадзільцаў, усё часцей прамаўляюць палітыкі-цэнтрэсты. Усеагульнае «палавенне» глыбока змяніла свядомасць палітычнага класа Германіі, зразумела, што гэты трэнд з непазбежнасцю праарастае ў рэальнасці. Пospех «зялёных» з радыкальнай экагендарнай праграмай, за якую галасуе малады (да 35 гадоў) і адукаваны выбаршчык, паказвае, што будзе прэтэндаваць на палітычнае лідарства ў найбліжэйшай будучыні.

Выбары не выявілі відавочных лідараў — ні сярод партый, ні на ўзроўні асобных палітыкаў. Гэта шмат у чым лагічны вынік доўгага кіравання Ангелы Меркель, лічыць эксперт Інстытута міжнародных даследаванняў МДІМА Аляксандр Давыдаў. У 2017 годзе, напярэдадні апошніх выбараў у бундэстаг з яе удзелам, апаненты назвалі такі падыход «палітыкай снатворнага». Канцлера абвінавачвалі ў тым, што сваім доўгім праўленнем яна выклікала эрозію палітычнай дыскусіі і стварыла вакуум улады. Адмова Меркель ад пятага тэрміну ва ўладзе — шанец адвыкнуць ад «таблетак», якія яна, на думку праціўнікаў, прапісвала краіне з 2005 года. Тым не менш «снатворнае» працягвае дзейнічаць. Прынамсі пакуль.

ладзіць пілопму «альтэрнатывіўшчыкам» могуць вынікі ў Саксоніі і Цюрнгіні, дзе засяроджаны іх найбольш адданы электарат. Па колькасці галасоў выбаршчыкаў у гэтых дзвюх усходніх землях АдГ абышла нават ХДС. Там партыя адабрала ў апанентаў шэраг важных аднамандатных акруг і стала самай папулярнай палітычнай сілай.

Сярод тых, хто праіграў на гэтых выбарах, — «левыя», якія набіраюць усго толькі 4,9 працэнта галасоў. За чатыры гады яны страцілі амаль палову свайго электарату і цяпер балансуецца на мяжы праходжання ў парламент. Зрэшты, па выбарчым заканадаўстве Германіі, партыя пераадоўвае пціпцірацэнтны бар'ер, калі атрымлівае яшчэ тры аднамандатныя акругі. А яны ў «левых» якраз ёсць: два ў Берліне і адзін у Лейпцыгу. Таму, нягледзячы на правал, партыя усё роўна сфарміруе ўласную фракцыю ў бундэстагу.

нямецкія каментатары вылучаюць некалькі фактараў. Першапачаткова Шольцу, хутчэй за ўсё, намала дапамагла тая акалічнасць, што ў гэтым кааліцыйным урадзе Меркель ён займае пасаду міністра фінансаў і падчас пандэміі кіраваў раздачай мільярдаў еўра надзвычайнай дапамогі. Пэўную ролю адыгралі перадвыбарчыя тэзісы сацыялістаў і ў прыватнасці абяцанне Шольца павысіць мінімальную пагадзінную аплату працы да 12 еўра ў гадзіну з цяперашніх 9 еўра 60 цэнтаў.

Шольц злёгка памянў імідж: палітык, якога калісьці за сусыхнасць і безэмацыянальнасць за вочы называлі «Шальцаматам», у гэтай перадвыбарчай кампаніі па-стараву выглядаць больш жывым, усмешлівым і эмацыянальным. Але галоўнае, пра што кажуць аналітыкі, менавіта ў Шольцы, а не ў яго галоўных канкурэнтах, частка выбаршчыкаў убачыла прымальную замену «вечнай» Ангеле Меркель.

за». Адрозна пасля выбараў Лашэт заявіў: «Галасаванне за ХДС — гэта галасаванне супраць левага федэральнага ўрада. Вось чаму мы зробім усё, што ў нашых сілах, каб сфарміраваць федэральны ўрад пад кіраўніцтвам Саюза».

Агледальнікі прадказваюць як мінімум пяць магчымых фармацатаў будучай кааліцыі. Вырашальным фактарам у яе фарміраванні стане пазіцыя «зялёных» і СвДП, менавіта з іх лідарамі будзе весці цяжкі і доўгі гандаль і Шольц, і Лашэт. Што менавіта прапануюць ім палітычныя цяжкавагавікі — пакуль незразумела. Будучыня туманная, а на сёння дакладна вядома адно — краіну чакае жорсткае барацьба за месца канцлера, што можа працягнуцца некалькі месяцаў. Для дасягнення кампрамісу Ангела Меркель фармальна будзе захоўваць сваё месца. Яна застанецца часовым канцлерам Германіі і, як чакаецца, не зможа адправіцца на пенсію як мінімум

ИЗВЕЩЕНИЕ (ИНФОРМАЦИЯ) О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Государственное предприятие «МГЦН» извещает о проведении **22 октября 2021 года** аукционного торгов по продаже права заключения договоров аренды имущества в рамках **318-го открытого аукциона по продаже права заключения договоров аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей, находящихся в государственной собственности (далее – имущество)**

№ предмета аукциона	Местонахождение имущества	Площадь (кв. м)	Размер коэффициента к базовой ставке арендной платы или размер арендной платы	Начальная цена договора аренды имущества/ сумма задатка (руб.)	Целевое использование имущества	Наименование имущества, его характеристики, необходимые условия аренды и иные сведения
Арендодатель – государственное учреждение «Национальный академический театр имени Янки Купалы» , тел.: +375 (17) 363 93 41, +375 (17) 363 60 81 (приемная)						
1	г. Минск, ул. Фридриха Энгельса, 7	340,2	3,0	1 437,35	Под размещение объекта общественного питания	Помещение общественного питания (кафе «Уршуля» 200,2 кв. м) на 1-м этаже. Обособленное подразделение. Вход отдельный. Является историко-культурной ценностью. Помещение буфета (140,0 кв. м) на 2-м этаже театра. Часть обособленного подразделения. Вход отдельный. Является историко-культурной ценностью. В помещениях имеется оборудование. На него необходимо составить отдельный договор. Срок аренды 1 год (1*)
1* Помещение на 1-м этаже состоит из: буфет 118,5 кв. м, мочевая 9,5 кв. м, гардероб 10,8 кв. м, дотовочная 22,1 кв. м, мочевая 1,3 кв. м, кладовая 5,60 кв. м, кладовая тары 4,0 кв. м, коридор 12,4 кв. м, санузел 1,8 кв. м, туалет 1,5 кв. м, тамбур 3,8 кв. м, санузел 2,8 кв. м, туалет 1,5 кв. м, туалет 1,6 кв. м, санузел 3,0 кв. м. Помещение буфета на 2-м этаже состоит из: буфет 7,4 кв. м, буфет 90,7 кв. м, буфет 9,9 кв. м, коридор 6,6 кв. м, коридор 4,3 кв. м, кладовая 4,2 кв. м, мочевая 4,6 кв. м, санузел 2,6 кв. м, гардероб 9,7 кв. м. Имеются отопление, водоснабжение, канализация, электроснабжение						
Арендодатель – Республиканское унитарное предприятие «Национальный аэропорт Минск» , тел.: +375 (17) 279 23 75, +375 (29) 885 50 49, +375 (17) 279 16 84						
2	г. Минск, ул. Корженевского, 41	556,7	1,2	1 411,23	Под размещение объекта общественного питания	Помещение на 1-м этаже здания общепита. Имеются разгрузочная платформа, парковка, охранная сигнализация, тревожная кнопка, санузел. Срок аренды – 3 года с даты передачи имущества в аренду (2*)
3	г. Минск, ул. Барамзиной, 13	163,2	0,9	689,52	Под размещение объекта общественного питания	Помещение на 1-м этаже здания общепита на 410 мест с пристроенным блоком обслуживания. Имеются санузел, охранная сигнализация, тревожная кнопка. Срок аренды – 3 года с даты передачи имущества в аренду (2*)
2* На площадях имеются центральное отопление, электроснабжение, пожарная сигнализация, возможность оказания услуг электросвязи, водоснабжение. Возможна сдача в аренду движимого имущества (хлебное оборудование, мебель)						
Арендодатель – УП «Жилье» , тел. +375 (177) 76 85 32						
4	Минская обл., Борисовский р-н, г. Борисов, ул. Чапаева, 45	34,73	3,0	146,73	Под размещение офиса, организацию торговли непродовольственной и (или) продовольственной группами товаров, оказание услуг (за исключением ритуальных услуг (ритуальных магазинов) и услуг по пользованию залами игровых автоматов, компьютерных игр), склад	Неизолированное нежилое помещение на 1-м этаже общепита. Стены кирпичные, вентиляция естественная, центральное отопление, освещение – электропроводка скрытая, полы – бетонная стяжка с плиточным покрытием. Доступ в помещение с ул. Чапаева. Срок аренды – 3 года (3*)
3* Необходимые условия: победитель (лицо, приравненное к победителю) аукциона помимо договора аренды обязан заключить договоры на вывоз твердо-бытовых отходов, на снабжение электрической энергией, на пользование тепловой энергией в горячей воде, на отпуск воды и прием сточных вод						

Договор аренды заключается сроком на пять лет, если иное не указано в настоящем извещении.
 Организатор аукциона – государственное предприятие «МГЦН», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 10, тел. +375 (17) 360 42 22.
 Аукцион состоится **22 октября 2021 г. в 11.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 7 (зал аукционов).
 Прием документов и консультации по вопросам участия в аукционе осуществляются с **1 октября 2021 г. по 18 октября 2021 г. включительно** в рабочие дни с **9.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.
 Заявления на участие в аукционе, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Ответственность за достоверность сведений, указанных в документах, представленных для участия в аукционе, несут лица, их подавшие.

Порядок оформления участия в аукционе:
 к участию в аукционе допускаются юридические или физические лица, в том числе индивидуальные предприниматели, внесенные в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе, на указанный текущий (расчетный) банковский счет сумму задатка по соответствующему предмету аукциона, подавшие организатору аукциона в указанный в извещении срок заявления на участие в торгах с приложением всех необходимых документов, заключившие с организатором аукциона соглашение о правах, обязанностях и ответственности сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (далее – соглашение), зарегистрированные в журнале регистрации заявлений.
 Лицу, допущенному к участию в аукционе, организатор аукциона выдает билет участника аукциона, в котором указывается порядковый номер, под которым данное лицо зарегистрировано.

Для участия в аукционе лица, желающие участвовать в нем, подают организатору заявления на участие в аукционе с приложением следующих документов:
 документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков) по соответствующему предмету (соответствующим предметам) аукциона на расчетный счет в БУЗБПБС0121090398583001001 ЦЕВ № 527 ОАО «Белинвестбанк» г. Минск, БИК BLBBVY2X, получатель – государственное предприятие «МГЦН», УНП 190398583, назначение платежа – задаток для участия в аукционе № 318 от 22.10.2021 по предмету аукциона № ____.
 Сумма задатка соответствует начальной цене предмета торгов;

– копия документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального заверения – для юридических лиц или индивидуальных предпринимателей Республики Беларусь;

– копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны учреждения – для иностранных юридических лиц;

При подаче заявления на участие в аукционе:
 – физическое лицо, в том числе индивидуальный предприниматель, желающие участвовать в аукционе, предъявляют документ, удостоверяющий личность;

– представитель лица, желающего участвовать в аукционе, предъявляет: документ, удостоверяющий личность; доверенность, за исключением случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель; документ, подтверждающий полномочия руководителя юридического лица (приказ о назначении на должность руководителя, или заверенную выписку из решения общего собрания, правления либо иного органа управления юридического лица в соответствии с учредительными документами, или трудовой договор (контракт), или соответствующий гражданско-правовой договор, или иные документы, подтверждающие полномочия); – если юридическое лицо представляет его руководителя.

Документы, составленные на иностранном языке, должны представляться (предъявляться) с переводом на белорусский или русский язык (верность перевода или подлинность подписи переводчика должны быть засвидетельствованы нотариально).

Порядок определения победителя аукциона:
 аукцион проводится в порядке, предусмотренном Положением о порядке проведения аукционов по продаже права заключения договоров аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, зданий, машино-мест, их частей, находящихся в государственной собственности, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.08.2009 № 1049 (далее – Положение).

Перед началом аукциона организатор аукциона проводит заключительную регистрацию лиц, допущенных к участию в аукционе. Заключительная регистрация представляет собой замену организатором аукциона билетов участников аукциона на аукционных номера, под которыми участники аукциона будут

участвовать в аукционе. После проведения аукциона участники аукциона обязаны вернуть эти номера организатору аукциона.

Аукцион проводит аукционист, определяемый организатором аукциона. Аукцион начинается с оглашения аукционистом правил проведения аукциона, шага аукциона. Шаг аукциона устанавливается аукционистом в пределах от 5 до 15 процентов от предыдущей цены предмета аукциона, названной аукционистом.

Аукцион по каждому предмету аукциона начинается с объявления аукционистом наименования, места нахождения, краткой характеристики недвижимого имущества, право заключения договора аренды которого выставляется на аукцион, начальной цены, срока, на который будет заключен договор аренды. После оглашения данной информации аукционист в соответствии с шагом аукциона объявляет первую цену предмета аукциона. Не допускается продажа предмета аукциона по начальной цене. Аукцион продолжается до тех пор, пока по новой объявленной аукционистом цене аукционный номер поднимет только один участник аукциона. Аукционист трижды называет цену, по которой продан предмет аукциона, и объявляет о продаже данного предмета аукциона, а также сообщает номер участника аукциона, выигравшего аукцион по данному предмету аукциона (далее – победитель аукциона).

Если заявление на участие в аукционе подано только одним участником, либо для участия в нем явился только один участник, предмет аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов, а такой участник признается лицом, приравненным к победителю аукциона.

Обязанности победителя аукциона (лица, приравненного к победителю аукциона):

– подписать протокол о результатах проведения аукциона в день его проведения;

– в течение 3 рабочих дней со дня проведения аукциона в установленном порядке перечислить на текущий (расчетный) счет арендодателя сумму, за которую продан предмет аукциона, за вычетом внесенной им суммы задатка;

– в течение 3 рабочих дней со дня проведения аукциона возместить организатору аукциона затраты на его организацию и проведение (информация о затратах доводится до сведения участников перед началом аукциона);

– в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона заключить с арендодателем договор аренды имущества.

Размер штрафа, уплачиваемого участником аукциона и (или) его победителем (приравненным к нему лицом) в случаях, предусмотренных законодательством и соглашением, составляет 99 (девятност девять) базовых величин на дату проведения аукциона.

Дополнительная информация:
 – базовая арендная величина (БАВ) с 01.04.2019 по 31.03.2022 составляет 16,90 рубля;

– наличие объекта недвижимости, право аренды которого выставлено на аукцион, в государственном списке историко-культурных ценностей по г. Минску можно уточнить на сайте Управления культуры Мингорисполкома <http://uk.minsk.gov.by>;

– возможность осмотра имущества, право заключения договора аренды которого выставлено на аукцион, обеспечивает арендодатель;

– организатор аукциона настоятельно рекомендует лицам, желающим участвовать в аукционе, уточнить у арендодателя возможность использования объекта под планируемые виды деятельности (в том числе с учетом требований санитарных и противопожарных норм) – размеры арендной платы и коммунальных платежей, а также ознакомиться с проектом договора аренды имущества;

– организатор аукциона в течение 5 рабочих дней со дня его проведения возвращает участникам аукциона, за исключением случаев, предусмотренных Положением, внесенные ими задатки (сумма задатка, внесенного победителем аукциона (лицом, приравненным к победителю аукциона), засчитывается при оплате им стоимости предмета аукциона);

– договор аренды по результатам аукциона может быть заключен исключительно с участником аукциона, ставшим победителем (приравненным к нему лицом), заключение договора аренды, целевое назначение которого предполагает осуществление предпринимательской деятельности, с субъектом, который в силу законодательства не может осуществлять названную деятельность, не допускается.

Телефоны для справок: отдел аукционов – +375 (17) 360 42 22, бухгалтерия – +375 (17) 366 36 58, отдел аренды – +375 (17) 373 47 29.

Извещение о проведении аукциона размещено на сайте: организатора аукциона – www.mgcn.by (раздел «Недвижимость в аренду»); Минского городского исполнительного комитета – www.minsk.gov.by (раздел «ПРОДАЖА/АРЕНДА»); Минского областного исполнительного комитета – www.minsk-region.gov.by; Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь – www.gki.gov.by (раздел «ПРОДАЖА/АРЕНДА ИМУЩЕСТВА»).

ЗАО «БЕЛРЕАЛИЗАЦИЯ» ОБЪЯВЛЯЕТ АУКЦИОН

Организатор торгов: ЗАО «Белреализация» (УНП 191113330), 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 27, тел.: (8017) 298-53-53; (8029) 690 54 09, BELTORGI.BY.
 Продавец: ООО «КУБИТЕК ЖЕЛЕЗОБОТНО» (УНП 192626882): 220035, г. Минск, ул. Тимирязева, 65Б, пом. 129, оф. 1409, к. № 3.
 Публичные торги в электронной форме будут проведены **22 октября 2021 г. 09.00-17.00** на электронной торговой площадке **BELTORGI.BY.**

№ п/п	Предмет торгов	Начальная цена предмета торгов, бел. руб. с НДС
1	1/4 доля в праве собственности на изолированное помещение – машиноместо с инвентарным номером № 500/D-7026803 площадью 235,5 кв. м, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Тимирязева, 65Б-202	66918,00
2	1/16 доля в праве собственности на изолированное помещение – машиноместо с инвентарным номером № 500/D-7024541 площадью 461,0 кв. м, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Тимирязева, 65Б-202	32718,00
3	Бетоносмесительная установка фирмы Либхер тип Com-rastmix 1.0 A-R 2008 г., в комплекте букнерная сырьевая сеть, технологическая площадка	573545,40
4	Силос для хранения цемента 90 куб. м диаметр 3 м, высота 13 м, № 21, углеродистая сталь, оборудован лестницей и датчиками наличия цемента	41724,00
5	Силос для хранения цемента 90 куб. м диаметр 3 м, высота 13 м, № 22, углеродистая сталь, оборудован лестницей и датчиками наличия цемента	41724,00
6	Автомобилеметель DAF CF75/310 Manual Euro4 объем бочки 6 куб. м, № XLRAT75PCOE812014, 2008 г. в.	80712,00
7	Автомобилеметель DAF CF75/310 Manual Euro4 объем бочки 6 куб. м, № XLRAT75PCOE812690, 2008 г. в.	76494,00

Телефон для ознакомления и осмотра +37529 6985353.

Для участия в торгах необходимо в срок с 04.10.2021 г. 09.00 по 21.10.2021 г. 17.00:

- зарегистрироваться и подать заявку по выбранному лоту на участие в торгах на сайте BELTORGI.BY;
- перечислить задаток по выбранному лоту на р/с ВУЗБПБС0121854590139330000 в ОАО «Сбербанк», код BPSBBY2X, УНП 191113330, получатель – ЗАО «Белреализация».
 Шаг торгов – 5 %, задаток – 10 % от начальной цены предмета торгов. Организатор торгов вправе отказать от их проведения не позднее, чем за день до наступления даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается лицо, предложившее наиболее высокую цену. Участнику, не выигравшему торги, задаток возвращается в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов. Победителю торгов задаток не возвращается и учитывается при окончательных расчетах по приобретению предмета торгов. Если заявка на участие в торгах подана только одним участником, торги признаются несостоявшимися. Предмет торгов продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов. Результаты торгов оформляются в виде протокола. Победитель торгов (претендент на покупку) обязан в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов возместить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов, уплатить аукционный сбор, заключить договор купли-продажи. Срок оплаты предмета торгов – не позднее 10 дней со дня проведения торгов. Извещение о ранее проведенных торгах было опубликовано в газете «Звязда» от 07.08.2021 г.

Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» информирует о проведении 02.11.2021 г. повторного открытого аукциона

Лот № 1: капитальное строение с инв. № 736/С-5673 – гараж, общ. пл.: 351,9 кв. м. Капитальное строение с инв. № 736/С-5670 – гараж, общ. пл.: 584,5 кв. м. Капитальное строение с инв. № 736/С-5675 – склад запчастей, общ. пл.: 188,7 кв. м. Капитальное строение с инв. № 736/С-5689 – здание бытового, общ. пл.: 37,3 кв. м. Капитальное строение с инв. № 736/С-5688 – котлора лесопилания, общ. пл.: 38,3 кв. м. Капитальное строение с инв. № 736/С-5672 – стиральный цех, общ. пл.: 100,3 кв. м. Капитальное строение с инв. № 736/С-5690 – цех под пилораму, общ. пл.: 350 кв. м. Капитальное строение с инв. № 736/С-5671 – котельная, общ. пл.: 159,2 кв. м. Лот № 1 расположен по адресу: Могилевская обл., Чериковский р-н, Вепринский с/с, д. Гронов, ул. Набережная, 101, 101/1, 101/2, 101/3, 101/5, 101/6, 101/7, 101/8, на земельном участке с кадастровым № 72568040210100073, пл.: 6,9764 га.
Начальная цена продажи: 40 292,18 бел. руб. с учетом НДС.
Лот № 2: капитальное строение с инв. № 736/С-5688 – мелпункт, общ. пл.: 140 кв. м; расположено по адресу: Могилевская обл., Чериковский р-н, Вепринский с/с, д. Гронов, ул. Лесная, 3. На земельном участке с кадастровым № 72568040210100140, пл.: 0,1050 га.
Начальная цена продажи: 4 728,00 бел. руб. с учетом НДС.
Лот № 3: капитальное строение с инв. № 736/С-5689 – здание конторы, общ. пл.: 369,4 кв. м; расположено по адресу: Могилевская обл., Чериковский р-н, Вепринский с/с, д. Гронов, ул. Лесная, 1. На земельном участке с кадастровым № 725680402101000141, пл.: 0,1096 га.
Начальная цена продажи: 8 054,44 бел. руб. с учетом НДС.
 Аукцион состоится **02 ноября 2021 года в 12.00** по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352.
 Извещение о проведении аукциона размещено на сайте Организатора аукциона ino.by. Информация о предыдущих аукционах была опубликована в номерах газеты «Звязда» от 19.11.20, 07.04.2021 и 21.07.21.
 Организатор аукциона: Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182, г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 351, 352, +375222-72-41-14, +37529-624-26-25, Mogilev@ino.by.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор: государственное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», г. Витебск, проезд Гоголя, 5, тел.: +375212 24-63-12, +37529 510-07-63.

Продавец: открытое акционерное общество «Витязь», 210605, Витебская обл., г. Витебск, ул. П. Бровки, 13а, тел. +375 212 26-55-08

Лот № 1. Незавершенное законсервированное капитальное строение с инв. № 200/U-86275, площадью - 888 кв. м, назначение - здание неустановленного назначения, наименование - незавершенное законсервированное капитальное строение, по адресу: Витебская обл., г. Витебск, тр-т Старобабининовичский, 175/А, готовность строения - 46 %.

Лоты №№ 1-16: тракционные станки СТБ 2-180Ш, инв. №№ 50239, 50612, 50639, 50244, 50643, 50246, 50643, 50635, 50241, 50647, 50599, 50242, 50425, 50248, 50243, 50249, инв. №: 1986-1988.

Условия для участия в торгах: 1. До подачи заявления необходимо внести задаток на р/с ВУ36ALFA30122215570040270000, код банка ALFABY2X, УНП 192789344. Получатель - ООО «Фрондера», назначение платежа: задаток для участия в торгах по Лоту __ ОАО «Строитель-197», проводимых 01.11.2021.

ООО «Фрондера» извещает о проведении публичных торгов в форме открытого аукциона по продаже имущества ОАО «Строитель-197», г. Молодечно

Table with 4 columns: Лот, Наименование Лота, Начальная стоимость с учетом НДС 20 %, BYN, Задаток, BYN, Шаг аукциона с учетом НДС 20 %, BYN. Rows include 'Пистолет штукатурный короткий 30 см' and 'Бур почвенный Д 250 мм'.

Дата и время проведения торгов: 1 ноября 2021 года в 13.00 (регистрация с 12.30 до 13.00) по адресу: г. Минск, ул. Мележа, дом 1, офис 1127

Условия для участия в торгах: 1. До подачи заявления необходимо внести задаток на р/с ВУ36ALFA30122215570040270000, код банка ALFABY2X, УНП 192789344. Получатель - ООО «Фрондера», назначение платежа: задаток для участия в торгах по Лоту __ ОАО «Строитель-197», проводимых 01.11.2021.

Организатор аукциона: ООО «Фрондера» 220113 г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127; факс (029) 308 28 97; e-mail: info.torgi@orgtorg.by; сайт: https://orgtorg.by; телефон: https://t.me/orgtorg

Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» информирует о проведении 20.10.2021 г. аукциона по продаже имущества ОАО «Морготек»

Лоты №№ 1-16: тракционные станки СТБ 2-180Ш, инв. №№ 50239, 50612, 50639, 50244, 50643, 50246, 50643, 50635, 50241, 50647, 50599, 50242, 50425, 50248, 50243, 50249, инв. №: 1986-1988.

Условия для участия в торгах: 1. До подачи заявления необходимо внести задаток на р/с ВУ36ALFA30122215570040270000, код банка ALFABY2X, УНП 192789344. Получатель - ООО «Фрондера», назначение платежа: задаток для участия в торгах по Лоту __ ОАО «Строитель-197», проводимых 01.11.2021.

Гродненское областное потребительское общество (Дятловский филиал) ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Аукцион № 6038 ЛОТ № 33833 - УНИВЕРМАГ С ВОДОПРОВОДНОЙ И ТЕПЛОВОЙ СЕТЯМИ, Гродненская обл., Дятловский р-н, г. П. Новоевля, ул. Дятловская, 1А

Капитальное строение с принадлежностями, инвентарный номер 451/С-11918, площадью - 1359,5 кв. м, целевое назначение - здание специализированное розничного торгового, наименование - универмаг, расположенное по адресу: Гродненская обл., Дятловский р-н, г. П. Новоевля, ул. Дятловская, д. 1А.

Начало электронных торгов: 22.10.2021 г. 09.00 Для участия в электронных торгах на электронной торговой площадке по адресу лота: https://torgi.gov.by/lot/33833/6038/univermag-s-vodoprovodnoj-i-teplovoj-setyam-g-p-novo-evlya

Продавец - Гродненское областное потребительское общество (Дятловский филиал), 231471, Гродненская область, г. Дятлово, ул. Ленина, 14, тел.: 8 (01563) 64581, 68264

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

АВЕН. Калі штосьці ідзе не па плане, не варта нервавацца. Магчыма, так нават лепш. На гэтым тыдні цалкам верагодна выкананне жаданнага — абы яны мелі больш-менш рэальныя абрысы. Вынікі вашай дзейнасці абядаюць быць плённымі. Не рэзкуючы магчымацю завесці знаёмствы, яны могуць адкрыць перад вамі новыя гарызонты. У сераду будзеце поўныя сіл і энергіі і зможаце паспець зрабіць многае. У суботу падзеі будуць шмат у чым залежаць ад вашага выбару.

ЦЯЛЕЦ. На гэтым тыдні можна ўпэўнена прыступіць да выканання новага асабліва важнага задання. Нават і не сумнявайцеся ў поспеху. Але праца можа запатрабаваць поўнай самааддачы. Памятайце, што, калі вы самі сёбе станочна не ацінце, іншыя не стануць пазбаўляць вас ад комплексаў. У чацвер пажадана не вельмі захапляцца працай, бо магчымы сур'ёзны перарасход энергіі. Субота удалая для спаткання або пераезду.

БЛІЗНЯТЫ. На гэтым тыдні вам удацца з лёгкасцю дамагчыся тых тых, якія яшчэ нядаўна здаваліся недасяжнымі. Паспех сам плыве ў рукі. Не выключаюча, што адбудзецца кардынальная змена жыццёвых устаноў. Ідзі прынясуць прыбытак. Вы пачынаеце новы выгадны праект або атрымаеце прапанову прэстыжнай працы.

РАК. На гэтым тыдні можаце выправіць памылкі, якія былі дапушчаны ў адносінах з блізкімі раней. Добра настроі і станоўчыя эмоцыі, якія вы выпраменьваеце, будуць прыцягваць да вас людзей як магніт. Тыдзень багаты на сустрэчы з сябрамі і знаёмымі. Паспрабуеце, нягледзячы на аптымістычны настрой, рэальна ацаніць свае сілы і не перагружацца лішнімі клопатамі.

ЛЕУ. Панядзелак і аўторак прывісяць актыўнай працы, бо вынік будзе прама прапарцыянальна

намаганням. Зараз непажадана заставацца ў адзіноце. У чацвер можна нечакана лёгка дасягнуць мэты, галоўнае — каб яны былі пастаўлены. Стрыманасць, сур'ёзнасць і гатоўнасць пайсці на апраўданую рызыку могуць прыцягнуць да вас увагу начальства і выклікаць яго павагу. У выхадныя не варта навязваць сваю волю блізкім: вы значна лягчэй даможацеся свайго, калі не будзеце на іх ціснуць.

ДЗЕВА. Асабістае абаяанне дазволіць наладзіць неабходны партнёрскія адносіны. Мінутыя заслугі дазваляць адкрыць досыць перспектыўную справу ці атрымаць павышэнне па службе. У сярэдзіне тыдня верагодны дробныя сваркі з калегамі і рознагалосці з сябрамі. Пачынаючы з пятніцы, уладзяцца сямейныя праблемы, надзвычай перыяд поўнага ўзаемаразумення. У выхадныя адпачыць ад праблем атрымаецца толькі дома, таму намечаныя сустрэчы пажадана адклікаць.

ШАЛІ. На гэтым тыдні пабаражыце сілы, дайце навакольным магчымаць самім вырашыць свае праблемы. Магчымыя змены планаў у дзелавых партнёраў у спрыяльны для вас бок, аднак гэта пацягне за сабой дадатковыя клопаты для вас. Праекты, якія былі прыпыненыя, пачнуць паступова развівацца і прыносіць прыбытак. У суботу ў асабістых справах вам будзе спадарожнічаць поспех, вашы намаганні прынесуць вынікі. У нядзелю паспрабуеце не выплэскаць эмоцыі, трымайце іх пад кантролем.

СКАРПІЁН. Тыдзень насычаны яркімі уражаннямі і напоўнены цікавымі падзеямі. Паспрабуеце выкарыстаць гэты час для рэзкіх, але своечасовых і неабходных дзеянняў. Вам даю пара многае змяніць у сваім жыцці. На гэтым тыдні ўсё будзе ладыцца, зможаце справіцца амаль з усімі важнымі справамі і вырашыцца на важны крок. Паспрабуеце дзейні-

чаць па загадзе пачуццяў, і ўсё ў вас атрымаецца.

СТРАЛЕЦ. На гэтым тыдні вашы пачуцці могуць прайсці праз выпрабаванні, хутчэй за ўсё гэта будзе звязана з вымушаным расстаннем з кімсьці, хто вам дарагі. На працы поспех будзе спадарожнічаць, калі прыкладзяце намаганні і будзеце гатовыя да новых выклікаў. Выхадныя лепш правесце ў камфортнай абстаноўцы, пазбягаючы непатрэбных кантактаў і мітусні.

КАЗЯРОГ. На гэтым тыдні не спрабуйце змагацца з абставінамі. Проста плывіце па цячэнні, бо гэта найлепшае рашэнне ў дадзенай сітуацыі. У сераду не плануеце доўгатэрміновыя справы, звязаныя з нерухомасцю. Размаўляючы з калегамі ў пятніцу, пераканайцеся, што вас правільна разумеюць. Гэта дапаможа пазбегнуць цяжкасцяў у будучыні. У нядзелю не варта ўпярцаваць адстойваць свае ідэі і памылкі. Прыслухайцеся да блізкіх, і зразумееце, што неманіта робіце не так.

ВАДАЛІУ. На гэтым тыдні паспрабуеце адсочваць, каму і што вы кажаце. Інакш ёсць верагоднасць сутыкнуцца з эфектам «сапсаванага тэлефона». У выніку ўсё заблытаецца і застаюцца вельмі незадаволеныя адно адным. Сустрэкаць гэсцей лепш на сваёй тэрыторыі, у той жа час да новых знаёмстваў пакуль варта паставіцца скептычна і асцярожна. Выхадныя прывісяць стварэнню хатняй утульнасці і камфорту.

РЫБЫ. Пачатак тыдня будзе даволі сумбурны. У панядзелак пажадана не даяраць чужому меркаванню, вар'ячым ідэям тым больш не варта ўзвешваць ў авантуры. У сераду могуць узнікнуць цяжкасці з дакументамі або патрэбных людзей нечакана не будзе на месцы. У пятніцу добрыя вынікі дасць сумесная творчасць, але не варта праводзіць шмат часу ў шумнай кампаніі.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	7.13	18.43	11.30
Віцебск	7.04	18.32	11.28
Магілёў	7.03	18.33	11.30
Гомель	6.59	18.31	11.32
Гродна	7.29	18.59	11.30
Брэст	7.28	19.00	11.32

Месяц

Апошняя квадра
29 верасня.
Месяц у зор'і Льва.

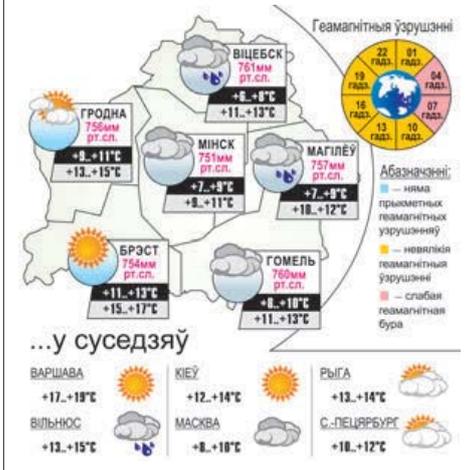
Імяніны

Пр. Марыі, Аляксея, Давіда, Ігара, Канстанціна, Мікалая, Ніла, Трафіма, Фёдара. К. Дыянісія.

Фота Настасі ГРК

ЗАЎТРА

Даты

Падзеі

Людзі

2 Кастрычніка

1828 год — нарадзіўся (мяст. Кузніца Гродзенскай губерні) Міхаіл Восіпавіч Каяловіч, рускі і беларускі гісторык, этнограф, публіцыст і грамадскі дзеяч. Выкладаў у Рызжскай і Пецярбургскай семінарыях, з 1856 года — у Пецярбургскай духоўнай акадэміі, прафесар. Аўтар даследаванняў па гісторыі Беларусі, Польшчы і Расіі, дзе закрэпаў пытанні этнагенезу і этнічнай гісторыі беларусаў, рускіх, літоўцаў. У 1885—1887 гадах апублікаваў нататкі пра падарожжа па Беларусі і Літве. Займаўся выданнем гістарычных крыніц «Дзёнік апошняга паходу Стэфана Баторына на Расію...», «Дзёнік Люблінскага сейма 1569 г.» і інш.

1885 год — нарадзіўся (в. Гальшаны, цяпер у Ашмянскім раёне) Канстанцін Канстанцінавіч Стрыеўскі, партыйны і дзяржаўны дзеяч. Вёў партыйную работу ў Вялікім Усцюгу, Маскве, Астрахані, у арміі, вёў прапаганду сярод салдат Петраградскага гарнізона. Пасля Лютаўскай рэвалюцыі 1917 года — старшыня батальённага салдацкага камітэта, член Петраградскага савета. Удзельнік Кастрычніцкай рэвалюцыі 1917 г. З 1918 года — камісар прадуктаў харчавання ў Петраградзе. З 1923 года — старшыня Саюза металістаў у Маскве, з 1932 года — наркам лёгкай прамысловасці РСФСР.

1926 год — Заходняя ваенная акруга перайменавана ў Беларускаю ваенную акругу (БВА).

1187 год — султан Егіпта і Сірыі Саладзін пасля нядоўгай аблогі захапіў Іерусалім, што паслужыла падставой да пачатку Трэцяга крыжовага паходу.

1836 год — Чарльз Дарвін вярнуўся з кругасветнай акіянаграфічнай экспедыцыі, якая доўжылася каля пяці гадоў, на караблі «Бігль». Вынікі сваіх назіранняў і дасяненняў у біялогіі і селекцыйнай практыцы вучоны абгрунтаваў у асноўнай сваёй працы «Паходжанне відаў шляхам натуральнага адбору» і тэорыі эвалюцыі арганічнага свету (дарвінізм).

1879 год — рускі механік-самавук Фёдар Біліноў атрымаў патэнт на «вагон з бясконцымі рэйкамі» — прататып трактара на гусенічным ходу.

1882 год — нарадзіўся Барыс Міхайлавіч Шапашнікаў, вядомы савецкі военачальнік і ваенны тэарэтык, Маршал Савецкага Саюза.

1908 год — на Міжнародным кангрэсе па радыётэлеграфнай сувязі ў Берліне міжнародным тэлеграфным сігналам бедства быў прыняты сігнал SOS.

1910 год — упершыню ў сусветнай гісторыі ў неба над Міланам сутыкнуліся два самалёты.

ПАУЛО КАЗЬБА: «Калі кожную раніцу паўтараць, што задаволены сваім жыццём, то можна не сумнявацца: уверуеш у гэта не толькі сам, прымусіш паверыць усіх навокал».

Мяне не хвалююць грошы — яны мяне заспакояваюць.

Думаю, што чалавека, які не здольны з вамі нажэрціся як след на ноч, нелга лічыць спадарожнікам па жыцці.

Часам думаю: а як далёка заходзяць людзі, калі мыюць твар...

Чаму, калі вы чытаеце кнігі па матэматыцы і фізіцы, вам становіцца сумна? Таму што ў іх шмат праблем.

— Вы такі зайздросны малады чалавек, а бераце за жонку такую агідную старую дзеву.

— Калі вам патрэбна банкнота, вы ж не глядзіце, у якім годзе яна надрукавана!

Кот — гэта не толькі мокрая тапка і абдраныя шпалеры! Кот — гэта 5-6 кілаграмаў, якія ўлягліся табе на твар, і каштоўная поўсць ва ўсіх кутках кватэры!

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Рэгістрацыйнае пасведчэнне нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч**.

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

ТЭЛЕФОНЫ У МІНСКУ: прыватны — 311 17 13 (гэл./факс); адрэзаў: пісьмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэры — 311 17 16.

ПРЭСНЫЯ РЭКЛАМЫ: тэл./факс: 311 17 27, e-mail: reklama@zviazda.by

Аўтары публікацый маюць у сваёй асабістай уласнасці права на імя і імя-фамілію, а таксама права на аб'ект творчэсці. Іх меркаванні не з'яўляюцца меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя на сваёй меркаванне адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пisma. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

www.zviazda.by (для зваротаў): zvarot@zviazda.by

e-mail: info@zviazda.by

Газета адрэкавана ў Рэспубліканскім унітарным прайзпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 14.804. Індэкс 63850. Зак. № 2602.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

1 кастрычніка 2021 года.